

DOMOVINA

Upravišтво „Domovine“ v Ljubljani, Prešernova ulica 54
Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva cesta 16, Telefon 72

Izhaja vsak četrtak

Naročnina za tiskarstvo: četrtletno 1-50 Din, polletno 10 Din, celoletno 30 Din; za izdajstvo: četrtletno 10 Din, polletno 20 Din, celoletno 40 Din. — Račun poštni hranilnice, posrednice v Ljubljani, št. 10.711.

Pismo iz Beograda

Beograd, 18. oktobra.

Zopet smo preživeli vladno krizo. Menda bi po letnem odmoru ne mogli z delom dobro začeti, če nam ne bi g. Stipa Radić napravil nekaj dni natezanja in zabave s krizo. Mislili smo, da se bo jeseni takoj začelo resno delo za izenačenje davkov, doživeli pa smo piškavo prerekanje med vladnima strankama.

Zaradi česa pa so se skregali radikali in radičevci? Mar zaradi izenačenja in znižanja davkov? Ali zaradi korupcije? Ne, gosp. Radić je ob priliki obiska češkoslovaških gostov na zagrebškem kolodvoru nahrulil državne zastopnike in Čehoslovake in začel spor, ali mora na državnem poslopij viseti državna ali hrvatska plemenska zastava.

Zavoljo tega «važnega» vprašanja se je začela smešna vojna. V času, ko je na stotisoče br. zposelnih ali brez stanovanja, predsednik Hrvatske seljaške stranke izživa prepire zaradi zastave.

Vlada je zaradi Radićevega nepremišljenega brbljanja podala ostavko. Delo v Narodni skupščini se je takoj prekinilo in vsa uprava je čakala, kaj bo. Čim pa je Radić videl, da je stvar resna, je brž vse preklical in kriza se je začasno zopet uglasila. Vsa država in vlada pa sta osmešeni.

Koliko časa še? Zakaj se trpi taka igra? Tako se vprašujejo vsi rodoljubni možje. A nihče ne more dati odločnega odgovora. Stvar zori in bo dozorela kmalu do kraja.

Čim so naši klerikalci videli, da je vlada v nevarnosti, so se ji ponudili v pomoč. V Ljubljani so o tem sklepali in zavili svojo ponudbo v zvijačno obliko, češ, da zdaj avtonomija ni važna, ampak da so važna gospodarska vprašanja. Mi to neprestano govorimo in se moramo prav za prav veseliti, da to spoznanje, da si kesno in prekesno, prihaja tudi v vrste SLS. Od SLS pa se zahteva več: zahteva se, da se mora odreči avtonomiji, če hoče priti v vlado. V Beogradu se je SLS izjavila v tem zmislu, da «odlaga» avtonomijo na poznejše čase, kar pa je premalo. Od nje se zahteva, da pristane na oblastne volitve in s tem sodeluje na izvedbi Vidovdanske ustave. To je trd oreh za SLS. Treba bi bilo pokopati vse, na kar se je prisegalo ob volitvah, treba bi bilo preklicati vse, kar se je doslej govorilo.

Prišel je žalostni trenutek, ko mora 20 poslancev iz Slovenije priznati, da so 6 let mlatili prazno slamo.

Koliko časa še? Tako se tudi mi sprašujemo. Lepo je, da se separatistični tabori drug za drugim vdajajo in prosijo za milost. Posebno za nas samostojne demokrate je lepo zadoščenje, da nad klerikalnim avtonomističnim taborom vihra bela zastava kapitulacije.

Vse to pa ni nikaka rešitev. To so politični dogodki, od katerih nima ljudstvo niti ene žlice hrane. Klerikalna stranka, ki je zavedla naše volilstvo v jalovi avtonomizem, ne nudi nikakih jamstev, da je njeno spreobrnjenje trajno in pošteno. Nič več jim ne nudi kakor radičevci, ki po svojem spreobr-

njenju kažejo vsak dan, da so za delo nezmožni.

Priti morajo kot zastopniki Slovencev v skupščino **drugi možje**, da bo mogoče našemu ljudstvu zagotoviti gospodarsko rešitev.

Klerikalci so napram Beogradu zavrgli avtonomizem. Bilo bi umestno, da svojim volilcem to pošteno povedo in jim dajo priložnost, da izberejo druge zastopnike.

Rešitev je pričakovati samo od novih volitev. Vse drugo je krpanje, ki bo na stroške države enega ali drugega povzdignilo v ministra, a kmalu se bo pokazala še večja luknja.

Narodni poslanec dr. Gregor Žerjav.

Zakaj kmečki domovi propadajo

Kakor v drugih pokrajinah naše države tvorijo tudi pri nas v Sloveniji kmetje pretežno večino prebivalstva. Mnogo volilnih kroglice pride iz kmečkih hiš. Zato ni nič čudnega, da se razne stranke trudijo, da bi si pridobile kmetovalce. Ako ta trud sloni na poštenih sredstvih, je stvar v redu. Pošteno dela Samostojna demokratska stranka, ki noče varati ljudi in obljubljuje le to, kar je pri današnjih razmerah izvedljivo. Obstoje celo stranke, ki se imenujejo kmetске, ne zato, ker so to v resnici, ampak le zato, da bi že z imenom samim premotile kmeta. Ime Kmetška stranka zavaja v zmojo, ker kmet misli, da edina taka stranka brani njegove koristi.

Naš kmet je do nedavnega še živel v prepričanju, da je klerikalna stranka njegov edini zastopnik, da bo le ona ustvarila za kmeta blagostanje. Toda kmet spregleduje: on prav dobro ve, da ima klerikalna stranka dvajset poslancev, ki bi lahko kaj storili, ako bi bili sposobni. Že sedem let živimo v samostojni državi, toda kje je ena sama koristna stvar, katero so storili klerikalci za kmeta? Sedem let za plotom stoje, lepo govore in strašno hudo znajo druge zmerjati, delati pa ne znajo. Ako bi jim bilo le malo za koristi našega uboega kmeta, bi pustili svoje brezdelje in bi storili vse, da bi se znižala davčna bremena in da bi se izvršile volitve v sreske in oblastne skupščine, da bi te skupščine z našim denarjem ustrezale našim domačim potrebam. Ako se Samostojna demokratska stranka trudi, da bi se izenačili davki ali izvedle sreske in oblastne volitve, ji takoj klerikalci skočijo v hrbet. Klerikalcem je ljubše govoriti o avtonomiji, napadati Srbe in državo, kakor pa se malo potruditi za izboljšanje žalostnega položaja našega kmeta.

Zato doživljamo prebridko resnico, da si je narod izvolil 20 klerikalnih poslancev, zato danes strašno propadajo kmetški domovi. Kdo je temu kriv? Dr. Žerjav in dr. Pivko ne moreta biti za vso to nesrečo sama odgovorna, da si klerikalci vse, kar je slabo, radi njima na hrbet privezali, sami bi pa za svoje zasluge štelj vse, kar so drugi dobrega storili. Toda kmet je razum-

nejši kakor morda klerikalni in drugi kmetški «prijatelji» mislijo. Ako kmet čuti svoje težko življenje, se mora tudi vprašati, kdo je kriv. Kriv je pač tisti, ki ima v deželi večino. Ako klerikalni poslanci vidijo, da ne morejo ničesar dobrega storiti, naj tudi po svoje poslanske plače ne hodijo. «Kdor ne dela, naj tudi ne jé!» pravimo na kmetih.

Posebni «prijatelji» našega kmeta so tudi gg. Pucelj, Radić in bivši socialista, poznejši avtonomist g. Prepeluh. Ta trojica se danes vozi po deželi, malo s konji, malo s salonskimi vozovi, malo pa z avtomobilom. O Radiću pravijo, da ima s seboj vedno tudi dve obleki: eno gosposko na sebi, drugo bolj kmetško pa v kovčegu. Kadar stopi pred kmeta, se preobleče v kmetško obleko, da bi mu kmetje bolj verjeli. Radićeva stranka z g. Puceljem je na vladi in ima vso možnost, da stori to, kar je za kmeta potrebno. Toda mi ne vidimo ničesar.

Radić je že dolgo let vodja hrvatskih kmetov. Najprej je imel le štiri poslance. Ko je prišla vojna, se je znal kmetom priljubiti, ker je znal dobre pesmice kovati na cesarja na Dunaju. Ko je bilo vojne konec, je na protisrbski boben še bolj udaril, da se je kar vsa Hrvatska tresla. Da bi kmete še bolj pridobil, je pridigoval, da bo odpravil davke, orožništvo, vojaščino in vso gosposdo. S kratkim besedami: da bo odprl studenec, iz katerega bo teklo samo vino in zlati cekini. Ker je na Hrvatskem zelo mnogo ljudi, ki ne znajo ne brati ne pisati, so mu svedeli vse to verjeli in hiteli k njemu. Pri nas je stvar drugačna. Naš kmet takim neumnostim ne naseda.

Nazadnje se je pa tudi Radiću samemu zadelo malo preneumno, da bi s takimi rečmi še dalje vlekel kmeta. Čez noč je postal iz Savla Pavel. Lepo je vsako spreobrnjenje, samo spreobrnjenje mora biti iskreno. Pri Radiću tega ni bilo. Ostalo je vse pri stari navadi. Niti en hrvatski kmet se ni naučil pisati in tudi Radić sam ni ničesar storil, razen da se je mnogo okoli vozil in še več govoril. Njegovo obnašanje je imelo za posledico, da je bila v teku enega leta naša vlada petkrat menjana.

Kako je pri hiši, kjer je vsak dan drug gospodar, ve vsakdo dobro sam. Tudi gospod Pucelj bi rad postal tak slovenski kmetijski kralj, kakor Radić hrvatski. Zato sta se združila, da z združenimi močmi morda vendarle pridobita kmeta. G. Pucelj zna lepo govoriti in tudi rad mnogo govori. Da bi bil kmetom bolj všeč, tudi on pravi, da bo gospodi vzel vsako moč. Toda naš kmet ima dovolj razsodnosti in prav dobro ve, da ima tako Radić precej advokatov in gospode okoli sebe, ki žive na račun ljudske nevednosti, kakor se tudi okoli g. Pucelja vrti precej takih, ki bi bili radi kmetije — kadar so med kmeti. Kmetov ne premotijo niti podpore, ki jih sedaj g. Pucelj nakazuje mlekarškim in sirarskim zadrugam, kajti naš kmet prav dobro ve,

da prvič g. Pucelj tega ne daje iz svojega, in drugič da je g. Pucelj dolžan, te podpore deliti, ker ima za to denar v državnem proračunu in ker ima samo on kot minister za kmetijstvo in vode pravico, s tem denarjem razpolagati.

Takole se gredo razni kmetijski osrečevalci politiko. Ta politika pa je taka, da kmetijski domovi propadajo in prihajajo na boben. Nihče od osrečevalcev ne zna narediti, da bi se to ne dogajalo. Zaradi tega bo naš kmet vzel bič in bo vse vsiljive osrečevalce pognal izpred svojega praga. Korošec, Radić in Pucelj bodo ostali le še žalosten spomin na one čase, ko so hoteli nekateri kmeta in svoje svrhe, niso mu pa znali priboriti kakih koristi.

Politični pregled

Zopet smo imeli krizo vlade. Povod zanjo so dale bedaste žalitve, ki jih je ob sprejemu češkoslovaških parlamentarcev na zagrebškem kolodvoru zakrivil Stepan Radić.

Kriza je trajala pet dni.

reševala pa se je na skrivnostne načine v sobi ministrskega predsednika Uzunovića. Bilo je že na tem, da radikali prekinajo z Radićem in njegovo stranko, toda ko ga je ta opasnost začela žgati pod petami, je Radić hitro poslal Uzunovića dolg brzojav, prošec ga, da naj z rešitvijo krize počaka, dokler se on sam, Radić, ne pojavi v Beogradu. S prvim večernim vlakom je nato Radić pohitel tja dolj ter je obžaloval svoje izpade. Pogoltniti je pri tem moral marsikatero bridko. Ko je v predsobi ministrskega predsednika hotel ponujati roko tam zbranim radikalnim poslancem, ga je eden izmed njih prav krepko nahrulil za lažnivca in brbljača. Razpoloženje radikalov proti Radiću je torej bilo naraščajoče sovražno. Navzlic vsemu temu pa je Uzunović moral upoštevati Radićeve preklice in zopetno klečeplazenje. Z izgovorom torej, da so odpadli vsi razlogi krize, je Uzunović umaknil ostavko pri kralju — in

stara vlada se je zopet obnovila.

Izgubilo pa se je s krizo po nepotrebnem celih pet dni, ki bi se v današnjih težkih časih pač lahko koristno porabili za delo v prid ljudstvu. Narodna skupščina je namreč tekom celih pet dni počivala. V ponedeljek se je zopet sestala in so se med velikimi prepiri reševala nekatera tekoča vprašanja. V torek pa je Narodna skupščina na naglo roko sprejela novi stanovanjski zakon in s tem zaključila enoletno zasedanje.

Dne 20. oktobra, kakor to točno zahteva ustava, pa se je pričelo

novno redno zasedanje Narodne skupščine in se je na prvi seji izvolilo dosedanje skupščinsko predsedstvo.

Velike so naloge, ki jih ima Narodna skupščina še izvršiti. A kaj pomaga, ko ni videti resne volje. Delo se zavlačuje z brezplodnim prerekanjem. Tudi od nadaljnjih sej Narodne skupščine nimamo ničesar pričakovati. Nasprotja so ostala stara, lenoba pa tudi. Lahko se reče, da je vlada in vse politično življenje v Beogradu še nadalje v krizi. Išče se izboljšanje položaja v tem, da bi se v vlado pritegnila še kaka nova stranka. Tu so se predvsem začeli ponujati klerikalci, ki se zadnje čase neprestano smukajo okrog radikalnih veljakov ter

prodajajo avtonomijo za en sam ministrski stolec.

Vsak poslednji volilec opaza zadnje čase, da klerikalci nič več ne navijajo v svojih listih in na shodih avtonomistične lajne. Zdaj udarjajo pa drugo struno in pravijo, da so tudi oni pripravljeni sodelovati pri delu za «gospodarski napredek Jugoslavije». Tako torej! A kaj so počenjali celih osem let od ujedinenja do danes? Uganjali so

brezplodno hujskarijo in avtonomistično sleparjenje.

Danes jim teče voda v grlo, ker jih zapuščajo vsi uvidevnejši volilci. Pa celo tudi duhovščina! Danes iščejo klerikalni kolovodje svojo rešitev v tem, da bi v vlado vrnili vsaj enega svojega zastopnika

ter se na ta način prikopali vsaj do majhnega deleža drobtin. Ne bo nič pomagalo! Klerikalna stranka stopa na pranger javne sramote, ki je plačilo za vso njeno brezvestno in škodljivo politiko od ujedinenja do danes.

Samostojni demokrati se ne brigamo za politične komedije, ki jih med seboj pletejo trhle, propadajoče stranke. Mi delamo za bodočnost, ki bo naša. Volitve so v doglednem času neizbežne. Zato je naše delo posvečeno

žilavi agitaciji širom države.

Svetozar Pribićević zboruje sleherni nedeljo v kakem večjem kraju in venomer pridobiva nove navdušene pristaše. Posebno živalno je tudi naše organizatorično delo v Sloveniji. Nas volitve ne bodo presenetile. Pač pa bo naš uspeh presenetil nasprotnike!

Sočutje.

Motovilec in njegova gospa sta na obisku pri Regratovih. Nenadoma postane gospodu Motovilu slabo. Omahnil je, se zvrnil na tla in umrl. Nesrečna vdova se je vsa obupana vrgla na mrtvega soproga.

Tudi Regrat je ves zbežan in ne ve, kaj naj stori. «Strašno» je vzdihoval, «strašno je to. Povejte mi, za božjo voljo, milostljiva, ali to doleti Vašega soproga večkrat?...»

Ivan Albrecht:

Za sina

Povest.

(Konec.)

Mogočna nisi ne prostorna in stavil te umetnik ni, bolj ko bogata si uborna, preprosta kmetijska hiša ti.

In vendar ne palač ogromnih in njih bleska ne bom slavil, a tebi, dom seljakov bornih, nesmrten venec rad bi zvil.

(Simon Gregorčič.)

Tako je premišljeval gospod srednjih let, ki je lepega večera par tednov po Milanovi smrti prihajal na vas. Stopal je počasi, kakor da se ne more še prav odločiti — ali naj gre dalje ali naj se vrne. Tupatam je obstal in se razgledoval po pokrajini. Včasih se je veselo nasmehnil, včasih je zadovoljil njegov obraz izraz nekakšne mehke otožnosti. Tedaj je popotnik vzdihnil in nekaj sam zase nerazložno zamrmral.

Blizu vasi je srečal že priletnega, precej zanemarjenega možakarja, ki je s hripavim glasom pel:

«Lajbelček 'mam lep rdeč,
ljubic 'mam pa vsak' dan več —»

Popotnik se je nasmehnil:

«Hej, očka, kaj je pa vam, da ste tako dobre volje?»

Nagovorjeni je bil do gole kože obubožani Podlipčev Andrej. Ko je zaslišal nekoga govoriti kraj sebe, se je okrenil in zategnil:

«Pa mi ga žingamo,
pa mi ga žagamo,
jaz pa le počas'
jo režem skozi vas —»

Popotniku je možakar očividno ugajal. Stopil je čisto k njemu in ga potrepljal po rami:

«Ali slišite, očka, vi se gotovo spoznate po gostilnah. Dajte no, pokažite mi kakšno dobro, da se malo pokrepčam.»

«I, zakaj pa ne, če se boste tudi mene kaj spomnili,» je zadovoljno odvrnil vinjen Podlipce.

Skupno sta nadaljevala pot in se pomenkovala o tem in onem. Gosposki popotnik je izpraševal, kaj je kaj novega pri tej hiši, kaj pri oni, da se je nazadnje Podlipcu že kljub vinski omotici jelo čudno zdeti, kako da ta škric tako dobro pozna razmere tega kraja.

«Gospod, vi ste pa gotovo že hodili tod?»

«Seveda,» odvrne popotnik.

«Šment,» pravi Podlipce, «kar tako se mi zdi, da sva se midva že morala nekje videti.»

«Prav lahko mogoče —»

«Ali se nič ne spomnite, gospod?»

Mesto odgovora vpraša popotnik:

«Kako je pa kaj pri Pagonu?»

«Jo bova — Hm, gospod — nič, kaj bom pravil,» se odreže Andrej in se začne skoro bati tujca, ki spet vpraša:

«Kaj pa Drtnakov Milan, saj veste, tisti zapiti človek?»

Zdaj se razveže Podlipcu jezik. Milanovo ime obudi v njem toliko trpkih in groznih spominov, da se kmalu predrami iz omotične zmedenosti in začne pripovedovati, kaj in kako se je godilo. Povest je dolga, strašna in zapletena, a tujec jo posluša z nenavadnim zanimanjem. Niti z enim vprašanjem ne prekine Podlipca, ampak posluša bolj zvesto nego spovednikov nauk.

Podlipce opisuje vse, kako je živel s svojo ženo Julko, kako je bil srečen in zadovoljen in kako mu je potem Milan iz same nizkotne maščevalnosti, ker ni mogel doseči pri Julki tega, kar bi bil rad, uničil srečo, ukradel otroka ter naposled z zlobno prevaro celo onečastil ubogo Julko. Andrejevo pripovedovanje je tako strašno, da se tujec zdajpazdaj prime za glavo, kakor da ga je kdo z močjo udaril, nenadoma pa obstane, stopi korak nazaj, zakrili z rokami po zraku in krične:

«Oče, moj nesrečni oče!»

«Jejžeš!» zastoka Podlipce, «gospod —»

Tujec je medtem že spet pri njem in ga že objema.

«Oče, ali me ne poznate? Jaz sem vendar Anton, vaš izgubljeni sin!»

Jo, to je bilo zdaj veselja in pripovedovanja! Anton je povedal, kako se mu je godilo, kako je pobegnil iz ciganskih mrež, kamor ga je bil zapletel Milan, kako je potem hodil po svetu, bil v Indiji, delal po tovarnah, farmah in plantažah v Ameriki, kako mu je naposled začela cvesti sreča in kako se je prikopal do lepega premoženja. Povedal je, kako ga je mučilo domotožje, dokler se ni odpravil na pot. Zdaj, zdaj bo spet vse dobro. On lahko

DOPISI

JEŽICA. Otvoritevna predstava «Stari in mladi» v Sokolskem domu na predzadnjo nedeljo je vsestransko dobro uspela. Vsi igralci so rešili svoje vloge prav srečno, nekateri prav izborno. Novi oder je tako obsežen, da na njem lahko izvedejo velika gledališka dela, zato je igra «Stari in mladi» uspela na splošno zadovoljnost vseh gledalcev. Dvorana je bila sicer dobro zasedena, vendar smo pogrešali mnogo takih prijateljev Sokola, ki smo jih navajeni videti pri vseh naših prireditvah. Pri prihodnji igri upamo, da se zopet vidimo.

GORNJI LOGATEC. Ideja, ki jo je pokrenila kmetijska podružnica v Gornjem Logatcu z razstavo, je vredna vse pohvale. Pri nas je sadjereja vse premalo razvita, četudi bi nam lahko donasala lepe zneske. Temu je po največ krivo napačno mnenje, da pod našim podnebjem boljše sadje ne uspeva. Morda se bodo po tej razstavi taki in enaki nazori razpršili. Bog daj! Saj so sedaj strokovnjaki ugotovili, katere vrste sadja kljubujejo z uspehom našemu nekoliko ostreju podnebjem. Od jabolk so to pred vsem nastopne vrste: bobovec, beličnik, Jakob Löbel, gdanski robač, Baumannova reneta, ontario, kardinal, damasovka in šampanjska reneta, od hrušk pa naslednje vrste: williamovka, avranška, anališka, boskopka, pastorjevka, koroška moštnica in tepka. Razstava sadja je v splošnem dobro uspela. Razstavljeno je bilo sadje iz vseh občin logaškega sreza razen iz Hotedršice, Starega trga, Blok in Št. Vida. Največ je razstavil g. Premrov iz Martinjaka, ki ima očitno najlepše sadovnjake v celem srezu. Bilo je vmes mnogo lepega in plemenitega sadja. V nedeljo je imel na razstavi zanimivo in poučno predavanje o sadjarstvu g. Fran Kafol, oblastni referent za sadjarstvo pri velikem županu v Ljubljani. Največ zaslug za vso prireditev ima tajnik kmetijske podružnice v Gornjem Logatcu srezki ekonom g. Zdolšek. «Chemotechna» iz Ljubljane, ki je na razstavi izločila svoje izdelke in preparate za negovanje sadnega drevja, je menda tudi prišla na svoj račun.

GORNJI LOGATEC. Preteklo soboto se je tudi pri nas izvolil pripravljalni odbor za snujčo se Streljačko družino. Namen nove organizacije je, da neguje spretnost v streljanju in da z vzgajanjem pripravnih in sposobnih strelcev pripomore jačanju državne obrambe. Zdi se nam nepotrebno še posebej poudarjati važnost strelskih družin v obmejnih občinah. — Dramska sekcija akademskega društva «Jadran» iz Ljubljane bo nastopila že drugič na našem sokolskem odru, in sicer v nedeljo 24. t. m. s Cankarjevo «Dolino šentflorjansko». Naši akademski prijatelji uživajo med tukajšnjim občinstvom že tako dober sloves, da obiska predstave ni treba posebej priporočati. Pristavljamo le: Kdor hoče dobiti prostor, naj bo točen! — V župnišču so razstavljeni davkoplačevalcem na vpogled računi za popravilo župnišča. Kogar stvar zanima, naj si jih ogleda. So nekateri prav zanimivi.

LUKOVICA PRI DOMŽALAH. (Poroka.) Dne 17. t. m. sta se poročila na Brdu 68 letni Josip Kurent in 48 letna Fanči Kotluškova. Ženin, prava gorenjska korenina, služitelj pri Kranjski hranilnici v Ljubljani, je zvest bralec našega lista, za katerega vedno tudi ob vsaki priliki poagitrira. G. Kurent je rojak našega ljudskega pisatelja g. Antona Stražarja, ki je od njega izvedel že mnogo starih dogodkov ter jih zapisal. Obema poročencema vse najboljšo!

BOHINJSKA BISTRICA. Prosim, gospod urednik, še za mene nekoliko prostora, saj malokdaj kaj pišemo iz Bohinja. Tudi naša vas je bila zelo ogrožena ob zadnji povodnji. Potok Bistrica je narasel v veliko reko in porušil, kar je dosegel. Pobral je skoro vse mostove in napravil veliko škodo hišam, mlinom in drugim poslopjem zraven vode. Zato se imamo zahvaliti šumski upravi, ker je povodenj že pred tremi leti pobrala jezove, pa se niti ne zmenijo, da bi kaj popravili. Ako bi bil prejšnji oskrbnik še v Bistrici, bi jih moral precej slišati. — Še nekaj. Imamo tudi Bistričani za politiko zelo vnetega župnika, ki večkrat hudo udriha s prižnice. Pa še v drugič kaj več.

KRKA. Ker se že dalje časa nisem oglašil, naj zopet enkrat malo opišem naše razmere. Predvsem nam leži na srcu naša zanemarjena cesta, za katero naš cestar stori mnogo premalo. Sedaj, ko neprestano dežuje, dere voda kar po

sredi ceste. Vozniki so v neprestanem strahu, da se pripeti njim ali živalim nesreča. Pred vojno smo imeli drugega cestarja. Nanj so neprestano pazili, da je v redu vršil svojo službo. Ako se jim kaj ni videlo prav, so ga takoj prijavili na oblastvo. Da bi bil omenjeni cestar pristaš SLS, bi še gotovo danes nosil kramp in lopato po cesti. Prosim, da se v tem pogledu napravi red.

SEMIČ. Naš g. župnik je pridigoval: Kdor čita liberalne časopise, ne bo dobil odveze. Namesto da g. župnik napada napredno časopisje, ki je pošteno in resnicoljubno, naj bi se mogoče rajši posvetil ljudski prosveti. Zlasti bi bilo tudi na mestu, da bi naučil svojo kuharico mirnejšega obnašanja napram ljudem, ki imajo z njo slučajno opravka.

KOLOVRAT. Neka hudobna oseba je po njihvah posestnika Leopolda Prašnikarja v Podlipovici posejala med vsejano pšenico drobnega grahorja, tako da bo imel letošnji posestnik velikansko škodo.

SV. MIKLAVŽ NAD LASKIM. Pri nas se probujamo na vseh poljih, tako tudi na gospodarskem. Ustanovili smo pred meseci sirarno, ki nam bo donasala denar vsaj za davek. — Zadnje deževje nam je zelo poškodovalo občinska pola, tako da bo treba temeljitega dela, da se zopet spravijo v prejšnje stanje. Zalostno je, da občina ne kaže dosti zanimanja za popravila.

DOL PRI HRASTNIKU. Dobili smo vodovod in elektriko, kar nas vesele. Naš gospod župan si je v navdušenju postavil v «majnu» celo spomenik; na reservoir si je dal namreč napraviti napis «Postavljeno pod županom Jakob Draksler». Pravilno bi se glasilo pod županom Jakobom Drakslerjem, a to je malenkost, ni pa malenkost in je grdo, da docela pozabljajo na onega moža, ki ima res zasluge, da si je prej beraška občina mogla kaj takega napraviti. To je g. ravnatelj Gnus, ki je pred 20 leti dosegel z velikim trudom, da mora rudnik plačevati tudi dolski občini najmanj 90 odstotkov vseh davkov. Ako bi ne bil g. Gnus tega dosegel, bi ne mogel danes g. župan ovekovetičiti svojega imena. Sicer bi se pa delal vodovod že l. 1914, ko se g. Drakslerju še sanjalo ni, da bo on kdaj dolski župan. Podjetje je preprečila takrat vojna.

kupi ne samo eno hišo ali dve, ampak pol vasi, ako je treba.

«To bo Julka vesela —»

«Ne ji povedati, oče, ne povedati materi, da sem tu. Rad bi jo iznenadil sam —»

Zmenila sta se, da pojde Anton z očetom kot tujec, ki prosi prenočišča. Oče se potem odstrani, Anton pa začne prešteti denar. Potem se ji počasi razodene.

Julka je malo po strani gledala gosposkega človeka, ko pa je Podlipce odšel in je začel premetavati bankovce, jo je obšlo:

«Kako bi lahko rešila jaz svojega Tončka, ako bi imela te novce!»

In sklenila je počakati, da tujec zaspi.

Anton je kmalu legel na pripravljeno ležišče in se delal kakor da spi. Nenadoma se mu zdi, da nekdo stopa proti njemu. V poltemi zagleda žensko, ki je baš zavihтела sekuro. — Preplašen plane, odskoči in krične:

«Mati, mati, moja ljuba mati!»

Julka zarjuje ko zver, sekira ji pade iz rok, a sin:

«Mati, ali me niste spoznali, mati, jaz sem vendar vaš — Tonček!»

Julka je skočila k njemu, pokleknila in vsa objokana objemala njegova kolena.

«Tonček, dete moje, odpusti! Hotela sem te ubiti, ker sem mislila, da si tuj. Hotela sem se žrtvovati, da bi poiskala z denarjem tebe in te rešila. Vse, vse bi storila za sina ...»

V objemu je potem srce srcu govorilo brez besed, a Podlipčevo je zrastle na novo, lepše nego nekdanj. In tako je spet oživel sreča na njivi vseh bolečin, ki jih je uboga mati pretrpela za svojega Antona — za sina

Anton Stražar:

Strašna noč dobrepolskega študenta

(Šaljiva zgodba iz prejšnjih časov.)

Joško Muhač, pristna dolenjska korenina in še Dobrepoljčar povrh, se je s svojimi 24 leti priril do osme gimnazije. Kljub vsem težavam je Joško dovršil osmi razred, seveda z enoletnim ponavljanjem in napravil maturo.

Nihče ni mogel Jošku očitati, da bi ne bil bistre glave, dasi je v gimnaziji trikrat «skozi padel».

Kaj je našega junaka tako zaviralo v učenju? Prav nič drugega kakor vinski bratec in pa zapeljive Evine hčere, razne brhke ljubljanske uatakarice.

Tistega dne, ko je naš Joško dovršil maturo, je bil lep poletni dan. Takoj domov se ni maral peljati. Za vse prestane skrbi, ki jih je imel dolga leta, se je spodobilo, da si je privoščil tudi pošteno zabavo.

To pošteno razvedrilo mu je bilo omogočeno, saj mu je stric stisnil cel desetak od samega veselja, da je Joško vendarle napravil maturo. Joško se je prav moško zahvalil: «Stric, Bog Vam povrni stoterno! Tudi jaz Vam bom še storil lahko kako uslugo, ko bom enkrat na Dunaju dovršil študije in bom doktor.»

Joškovega stricu je bilo všeč to govorjenje. Od same ginjenosti mu je še rekel: «Joško, le dobro se zadrži! Nisem ti dal še zadnjih goldinarjev!»

Dobri stric se je poslovil, Joško pa jo je brez pravega namena mahnil pod Tivoli. V tem raji

ljublanskega mesta si je naš Joško privoščil menažerijo, se vozil na vrtiljaku, streljal v tarčo in kar je bilo najglavnejše, dal se je tudi fotografirati pri «snelfotografu». V dobrih desetih minutah je že dobil slike. Pa kako «fejst fant» je bil na slikah!

Vse te sladkosti življenja so stale našega Joška komaj en goldinar; ostalo mu jih je še devet. Domov torej še ne kaže.

Spravil se je naš Joško na prijazni gostilniški vrt Tivoli; najprej si je za vse prestane skrbi naročil prav dobro kosilo. Ko ga je spravil pod streho, je začel naš junak podirati pivo, vrček za vrčkom.

Pri tem telesnem delu «birtovskega usmiljenja» sta ga našla sošolca maturanata Cvetko Lišček in pa Dragotin Maček. Tudi ta dva tovariša sta imela enake namene kakor on, da namreč uničita čim več mrzlega piva.

Joškova tovariša sta imela še večjo srečo kakor on. Prišli sta slučajno k tej veseli družbi dve mladi gospodični. Sladkobesedna Lišček in Maček sta kmalu zavojevala srca obeh bitij. Srčno rada bi hotela oba Joškova tovariša, da bi se ta odstranila, da bi nemoteno lahko dvorila dekletoma, pa nagajivi Joško se ni mahnil z mesta.

Ko sta uvidela zaljubljena tovariša, da Joško noče oditi, sta odšla ona dva s svojima gospodičnima v smeri proti Rožniku. Toda tudi Joško je motovilil v primerni razdalji za njimi.

Komaj sta se dobro utaborila na gostilniškem vrtu pod Rožnikom maturanata Lišček in Maček s svojima zapeljivima izvoljenkama, že se je

DOL PRI HRASTNIKU. Neki dopisnik je nedavno poročal, da ima naš kaplan g. Jakob Saffochnik zaradi konzuma zelo mnogo dela in da bi bila zaradi tega potrebna g. kaplanu še ena pomoč. Tej naši prošnji, žal, niso ustregli. Sedaj pa moramo omeniti še nekaj drugega: da namreč g. kaplan v Kmetiski zadrugi marsičesa ne vidi. Mislimo, da nam ni treba o tej stvari natančneje govoriti. Naš g. kaplan rad vidi pri nasprotnikih vse zlo, med lastnimi pristaši pa ga ne pazi.

OGEČE-RIMSKE TOPLICE. Po mnogih drugih vaseh se fantje kaj radi pretepajo in razgrajajo. O naših fantih pa moremo govoriti le dobro, kajti imajo prav lepo navado, da se zberejo skupaj in lepo ubrano prepevajo narodne pesmi. Po vzgledu naših fantov naj bi se ravnale tudi druge vasi.

SENOVO PRI RAJHENBURGU. V nedeljo 24. t. m. popoldne ob pol 4. se bo vršil javen shod Samostojne demokratske stranke za okolico in trg v Rajhenburgu v Sokolskem domu. Na shodu bo govoril narodni poslanec g. dr. Pivko. Naše delavstvo se zelo zanima za ta shod in upamo, da bo udeležba iz rudniškega revirja lepa. Vse člane krajevne organizacije Senovo poziva odbor, da se na vsak način in sigurno polnoštevilno udeležijo shoda. Zbirališče vseh je na Senovem od 3. do pol 4. popoldne, nato pa odidemo skupno na shod. Na shod so posebno vabljene tudi naši somišljeniki iz občine Brezje. Pridite sigurno vsi! — Dne 16. t. m. je umrl v bolnici v Krškem član odbora krajevne organizacije SDS v Senovem rudar g. Ivan Sorger. Bil je delaven, pošten in eden najprirednejših delavcev za našo stvar. Zapustil je vdovo in 3 m'adoletno sirote. Blag mu spomin, preostali pa naše iskreno sožalje!

DRAMLJE. Naše občinske ceste so v zelo slabem stanju. Ako količjak dežuje, ni mogoče voziti po njih. Koliko ljudje zaradi tega zamudijo. Nihče ne računa, da bi popraviljanje vzelo dokaj manj časa, kakor skupno znašajo zamude zaradi počasne vožnje. Kje je krivda, da so ceste tako slabe, ne vem. Edino cesta, ki se odcepi od okrajne in gre proti farni cerkvi, je prav lepo opravljena.

MALA NEDELJA. Potovalni kino Ferdo Kosi bo priredil v Društvenem domu v Mali Nedelji v

nedeljo 31. t. m. krasno dramo izpred Kristusovih časov «Kraljico sužnjev». Da bo vsakemu omogočeno ogledati si to znamenitost, se bodo vršile tri predstave: prva po rani sv. maši ob pol osmih zjutraj, druga takoj po večernicah ob pol štirih popoldne, zadnja ob pol sedmih zvečer. Ne zamudite! Oglejte si vsi od blizu in daleč to izredno zanimivo kinematografsko predstavo!

BRASLOVČE. (Smrt sokolskega delavca.) Poročati Vam imamo žalostno vest, da nam je smrt ugrabila mladega marljivega sokolskega delavca brata Poldeta Pretnerja. Našli so ga mrtvega z rano od strele iz samokresa. Vsi znaki kažejo, da se je zgodila nesreča. Pokojnik je bil delaven zlasti v dramskem odseku Sokola in bil dober igralec pri raznih igrah. Naš Sokol ga bo težko pogrešal. Bodi mu ohranjen blag spomin, ugledni obitelji pa naše iskreno sožalje.

BUČE. Moja želja se je vendar izpolnila, da sem dobil službo, ki mi bo omogočala storiti mnogokaj v korist ljudstva. Na svojem službenem potovanju sem opazil marsikje, kako je ljudstvo potrebno pouka. Baš tam, kjer bi bilo misliti, da so ljudje prosvetljeni, sem videl to ali ono, kar ni v redu. Dobe se vasi, skozi katere ponoči ni varno hoditi, in baš vse te vasi so klerikalne. Če pozdraviš, te napadajo, in če ne pozdraviš, store isto. Mislimo, da bi bilo boljše, če bi duhovščina, ki na prižnicah politizira, rajši učila svoje pristaše lepših navad. Pot me je vedla te dni skozi Prevorje. Stopil sem v neko gostilno in naročil vino, ki pa je bilo tako slabo, da ga ni bilo mogoče poiziti. Še večje je bilo moje začudenje, ko so mi zaračunali žemljo po 1 Din 25 par. Bil sem tudi v Slivnici. V tem kraju je potrebno še mnogo prosvete. Tu so neznane osebe ponoči odrezale kravi g. Grasellija jezik. Ne gre za to, ali je g. Graselli priljubljen ali nepriljubljen, ker je jasno, da je tako početje sirovo in nedostojno. Bil sem tudi v vaseh okrog Bizeljskega, pa sem jo v neki vasi hitro odkuril, ker sem se bal za svojo kožo. Nož ima med mladino, žal, še veliko besedo. Kaj pa Imeno? Tukaj je priredilo gasilno društvo veselico s srečolovom. Obisk je bil obilen, toda ljudstvo se je razšlo v slabi volji. Naključje ali kaj je zahtevalo, da so srečo pri srečkah imeli samo domačini. V vseh teh krajih bi bilo treba mnogo prosvetnih društev, ki bi

delala požrtvovalno in vztrajno. Mnogo bi napravila lahko tudi duhovščina, če bi se namesto politiki posvetila rajši ljudski prosveti. — Rodoljub.

DOBOVA. Letošnje deževje je povzročilo kar trikratno povodenj, tako da je prizadetim uničilo vse okopavine, deloma pšenico, odneslo pokoseno seno ali pa ga onesnažilo z blatom, da bo uporabno samo za steljo. Ljudje se vprašujejo, kaj bo pomladi. Vinogradi so za letos odpovedali, kajti pridelek je v splošnem za polovico manjši od lanskega, v mnogih primerih celo za dve tretjini. Da se pride vsakoletnim povodnjem v okoliš vsaj postopno, so razumni ljudje ustanovili Vodno zadrugo, ki si je nadelala nalogo delovati v smeri osušenja močvirja in zabranitve povodnji. Nesreča je hotela, da se je baš letos začelo s pripravi. Če pa njihovo delo ni uspelo, gotovo ni krivda na njih, saj niti državni donavski nasipi niso vzdržali ogromnega pritiska vode. Zato ni prav, da se zaradi ponesrečenega dela napadajo voditelji dela. Tudi ne bomo smeli postati malodušni v zadevi regulacije. Če se nam je ponesrečilo prvo delo, moramo z nepopustljivo silo pritisniti na merodajne državne činitele, dokler se res ne prične prava regulacijska dela Sotle. Razumen človek lahko uvidi, da morebiti mi ne bomo uživali dobrot regulacije, zato pa nam bodo hvaležni naši nasledniki, za katere dela že sedaj vsak družinski oče.

KAMENŠČAK PRI LJUTOMERU. Med nas je posegla neusmiljena Morana ter nam ugrabila našega uglednega in vrlega vaščana g. Antona Slaviča, gostilničarja in posestnika, vnetega člana gasilnega društva v Cezanjevcih, šoli naklonjenega člana krajnega šolskega sveta in vrlega člana vseh naših društev. Zapustil nas je kot žrtev dolgotrajne vojne, odkoder je prinesel s seboj kal svoje neozdravljive bolezni, kateri je podlegel po težki bolezni v 38. letu starosti. V vseh naših društvih si zapustil veliko vrzel ter Te bomo vselej težko pogrešali, ker si bil tako vnet za vse dobro in koristno. Počivaj mirno na cezanjevskem pokopališču, žalujoči soprogi naše sožalje!

PIŠECE. Vsaka pridiga se pri nas začne in konča z napadi na napredno časopisje, ki je baže zakrivilo, da so na Češkoslovaškem vrgli križe

pojavi pri njih naš junak maturant Joško Muhač.

Tovariša Joškova sta se od jeze grizla, pa Joško se ni prav nič brigal za jezo teh ljudi. Mirno je sedel v neposredno bližino teh ljudi in nadaljeval uničevanje piva.

Črez nekaj časa je šel Joško ven. Ko se je vrnil, ni bilo več gospodičen pri tovariših. Sedaj sta tudi tovariša postala prijaznejša in sta povabila že malo nakrevsanega Joška k sebi:

«Pojdi, pojdi k nama! Bomo skupaj pili!»

Ko je Joško prisedel k njima, ju je najprej vprašal po «fajlicah».

Pa sta mu odgovorila:

«Kanalja, ali ne veš, da se že večeri. Zato sta morali prijazni gospodični oditi domov. Imasta obdede hude starše. Bog ne daj, da bi ne prišli domov do devete ure.»

Joško je verjel tovarišema, pa so začeli piti skupaj.

Bila je že noč, ko so šli naši znanci od Čada proti Tivoliju. Vse je bilo tiho in mirno. Le sem in tja so naši znanci naleteli na kakšen zaljubljeni parček.

Tako so mladi popotniki prišli do Trubarjevega parka. Tamkaj pa je krepki Cvetko Lišček nenadoma z vso močjo pograbil Joška z roko za vrat in izpregovoril kar najresnejše:

«Sedaj, dragi Muhač, obudi še kesanje prav na kratko, kajti sklenila sva s tovarišem Mačkom, da ti upihneva luč življenja. Hvaležen si lahko in srečnega se lahko šteješ, da boš sklenil svoje ne baš lepo življenje v Trubarjevem gaju, torej v obližju spomenika slavnega Trubarja, prvega našega slovenskega književnika!»

To je gledal začudeno naš ubogi Joško. Imel je to vse za bridko resnico. Kako tudi ne! Lišček ga je držal z vso močjo za vrat. Ubogi siromak se je od strahu zgrudil na kolena in milo prosil:

«Oh, prijatelj Cvetko, čemu me hočeš usmrtiti? Kaj sem ti vendar naredil?»

«Ha, ha, še vprašaj, kaj si mi naredil hudega. Ali nisi napravil dosti zgage meni in Mačku, ki sva imela lepi gospodični s seboj? Ti si pa nama delal ves čas napotje. Torej, pripravi se! Ali misliš obuditi kesanje ali ne?»

Ubogi Joško je bil popolnoma iz uma. Le zdaj pa zdaj je milo vzdihoval: «O, usmiljeni Bog in patron sveti Jožef, pomagajta mi!»

«Sedaj, ti nadležni Muhač,» je nadaljeval Cvetko, «naj bo tvoje življenje pa tudi učenje sklenjeno! Moj nožiček te bo rešil vseh pozemeljskih držav. Pripravi se!»

Zviti Cvetko je segel z roko v žep; seveda ni iskal noža, ki ga niti ni imel. Nato pa je s pestjo sunil preplašenega Joška pod levo stran reber.

«Na, vrag nadležni, sedaj imaš zadosti!»

Ves zmedeni Joško je v resnici mislil, da je dobil smrtni sunek z nožem. Vpiti je začel na ves glas:

«O, Jezus in Marija, pomagajta mi, pomagajta! Stražnik, na pomoč!»

Tovariša sta naglo zbežala; Joško pa je dalje kričal in stvar je dobila resno lice. Nočni varuh postav je slišal vik, pa se je pognal v tek, in sicer baš nasproti obema bežečima študentoma.

«Stojta, fanta, v imenu poslavel!»

Kaj sta tudi hotela Lišček in Maček, morala sta obstati in slediti strogemu možu postav na lice mesta, kjer je klical Joško na pomaganje.

Študenta sta imela še toliko časa, da sta v kratkem povedala stražniku, kako neslano burko sta napravila.

«Bomo videli, ali je res tako!»

Prišli so k Jošku.

Tovariša sta stala na stražnikov ukaz popolnoma pri miru; strogi «mož postave» pa je pregledoval Joška Muhača. Končno je z osornim glasom rekel vsem trem:

«Mladi prijatelji, takoj se mi porazgubite vsak na svoje stanovanje, sicer vas odženem vse tri na stražnico!»

«Kaj, gospod, ali res nisem zaboden z nožem?»

Takrat pa je moža postave minila zadnja dobra volja, z veliko jezo je pograbil ubogega Muhača, ki je ležal še vedno na tleh, ga postavil pokonci in zavpil nad njim:

«Hitro se izgubite domov, Vi neumni in strahopetni mladiči! Čemu neki lazite okoli, če ste tako otročji! Torej, naprej!»

Naš junak Joško je začel hitro ubirati po Bleiweisovi cesti in zavil proti trnovski strani. V primerni razdalji sta mu sledila tovariša in ga pred trnovsko cerkvijo, še tostran vode, znova došla. Zopet ga je pograbil šalji Lišček z besedami:

«Aha, vendar smo prišli skupaj! Torej s stražnikom smo imeli sitnosti, sedaj pa ne poznam več šale.»

Cvetko je ubogega Joška tiral v potok in je siromak znova klical na pomoč.

«Pomagajte, pomagajte! O, Jezus in Marija, vtopiti me hočejo. Pomagajte!»

Stražnik, ki je slišal krik, se je previdno bližal kraju vpitja. Čisto neopaženo je prišel na

iz šol. To je seveda izmišljotina. Mi, ki čitamo napredno časopisje, še nismo našli v njem ničesar protiverskega, pač pa samo pouk, koristen v verskem in drugih ozirih.

TEPANSKI VRH. Pri nas se vedno bolj zanimajo ljudje za «Domovino». Vzrok temu so politizirajoči duhovniki, ki ob vsaki priliki zabavljajo nad tem priljubljenim časopisom. Ne da se popisati, kako je pred nekaj tedni odrihal po «Domovini» straniški gospod župnik. Čudno se mi vidi, da vam še ni nihče poročal o tem. Od vseh naročnikov pa se je, kolikor mi je znano, le eden ustrašil župnika in odpovedal «Domovino». Kljub temu jo hodi še dalje čitat k sosedom. Možak se torej ne boji, da bi bilo greh čitati «Domovino», temveč ima strah samo pred župnikom. Kaj ni to smešno?

KRTINA. Poročil se je v nedeljo 17. t. m. Josip Birk, po domače Rope, posestnik in sedlar na Krtini, s Heleno Ruličevs s Koroškega. Marljivemu občanu in njegovi družici na življenski poti kličemo: Bilo srečno!

BAKOVCI. Pri nas so dne 8. oktobra imeli shod gospod Klekl in poslanec Vesenjaki. Na shodi pa je bilo samo 13 ljudi. Tajnik klerikalne stranke v Mürski Soboti se je trdilo, da bi več ljudi vküper dabo, pa se je njemu ne posrečilo. Našo ljudstvo je že sprevidlo, da jeni gospod Klekl in njegova partaja nemre pomagati.

MAČKOVCI. Naš večletni gerent gospod Vutlek je v nedeljo dne 10. oktobra 1926 mrou v bolnici v Mürski Soboti. Domu so ga ne smeli zapelati, ar je zavolo tifusa mrou. Njegovi rodbini naše sožalje.

FOKOVCI. V nedeljo 10. oktobra je melo naše ogengasilno društvo svojo veselico. Našo ogengasilno društvo je ešče mlado, pa se dobro drži pod poveljstvom gospoda Šipiča.

PREDANOVC. Naša posojilnica, štera je pred kratkim bila gor postavljena, je že vloge dobila in tudi za pejnaze ljudje že prosijo. Vidi se, ka je ona za naš kraj preveč potrebna bila. Kmetovje, držite se naše posojilnice, ar v toj so pejnazi gvüšni. Načelniki gospodi Vlaji, šteri je v Radgoni v bolnici, se že zdravje na bogše obrača. Dokič se on ne povrne, vodi vse posle naš vrlji župan Vratarič.

lice mesta, da je videl vse tri čisto v obraz. Izmei teh je poznal prav dobro šaljivega Cvetka.

Cvetko je pomakal Joška v vodo, ta se je pa na vso moč otepaval in branil.

«Prav nobenega usmiljenja ne poznam, prav nič! Počasi te bom rinil v vodo. Sedaj sem te porinil do kolen, no sedaj te bom do pasu in naposled te bom vsega!»

Stražniku je bilo sedaj zadosti, pa je pristopil bliže in izpregovoril:

«Predragi Cvetko, zadosti je tega kopanja, odnehajte!»

Cvetko je spustil Joška, ki jo je tako ubiral, da se je kar kadilo za njim. Cvetko in Dragotin pa sta se pognala za bežečim! Stražnik se je jezil in smejal:

«Ti prokleti študentje!»

Kakih dvesto korakov od tobačne tovarne sta Cvetko in Dragotin tretjič vjela Joška. Cvetko je pograbil Joška za vrat in rekel Dragotinu:

«Daj mi vrvice ali pas od hlač, kar že imaš, temu hudiču morava sedaj vpihniti dušo. Obesiva ga!»

Dragotin je dal Cvetku hlačni pas. Šaljivec ga je vrgel Jošku okrog vratu z besedami:

«Sedaj, pa mi ne uideš, hudič!»

Zopet je začel kričati ubogi Joško in klicati na pomoč!

Kmalu je po Tržaški cesti na vso moč tekkel stražnik.

«Kaj pa imaste?»

Dragotin je začel lagati: «Veste, gospod stražnik, skupaj smo pili. Naenkrat se je tale gospod poslovil od naju (pokazal je Muhača). Midva sva tudi hitro odšla in mu sledila. Prav

GOSPODARSTVO

Kmetijski pouk

TUJE PASME V NAŠIH ROKAH.

Za izboljšanje naše živinoreje se vpeljujejo že dolgo časa sem živali tujih pasem in sicer pri goveji živini kakor tudi pri konjih, prašičih, ovcah in pri perutnini. Uspehi, ki smo jih dosegli s takim vpeljavanjem, so različni. Danes imamo prav vnete zagovornike tujih pasem, imamo pa tudi ljudi, ki bolj trezno presoajo položaj glede vrednosti tujih pasem za naše razmere. O dose-danjin izkušnjah bi se dalo mnogo napisati. Brez dvoma bi bil uspeh vpeljavanja veliko ugodnejši, ako bi imeli po eni strani večja sredstva na razpolago, po drugi pa — in to je glavno — ako bi našle tuje pasme bolj ugodna tla po naših krajih.

Žival ima to lastnost, da se prilagodi in privadi tujim krajem, slično kakor človek, toda če so ti kraji in ves način ondotne reje bistveno drugačni kakor je domači kraj, potem izgube kmalu svoje prvotne dobre lastnosti, tako da nazadnje ne preostaja od slovečih pasem nič drugega kakor le še barva. Vse tiste lastnosti pa, zaradi katerih smo jih vpeljali, gredo po zlu; tako da nazadnje niso nič boljše kakor pri domači živini. Še več! Rada se pokaže pri tujih pasmah tudi večja občutljivost za tuberkulozo. Izgledov za to nam ne manjka.

Največ takega razočaranja smo doživeli pri goveji živini, to pa zaradi tega, ker ni pri nobeni drugi vrsti domačih živali tako velikih razlik v rejskih in gospodarskih razmerah kakor ravno pri goveji živini. Pri konjih, prašičih, ovcah in pri perutnini so te razlike vobče veliko manjše.

Vzemimo za izglede izvirne kraje simodolske pasme, ves ondotni način reje in sploh ondotne gospodarske razmere in primerjajmo vse to z našimi podeželskimi razmerami, pa se lahko prepričamo, da ni nič čudnega, če se nam te živali tako hitro izprevržejo. Saj ni drugače mogoče! Ta telesni razvoj in ta užitek, ki je ondotnim živalim lasten, je pri nas nemogoč, ker

čas sva ga še dobila, vidite, že je imel hlačni pas okrog vratu. Obesiti se je hotel zaradi neke neumne babe. Hinavec pa sedaj vpije in kliče na pomoč.»

«Veste, mladi gospodje,» se je zadržal stražnik, «izgubite se mi hitro domov, kajti sicer vas odženem vse skupaj na stražnico! Ali ste me razumeli?»

Mladenci so se brez obotavljanja pokorili ukazni in odšli.

Pred deželnim dvorcem (kjer je sedaj naše vseučilišče) so se ločili vsi trije. Cvetko je še rekel Jošku:

«Sedaj pa hodi srečno! Glej, da izgineš s prvim vlakom domov! Gorje ti, ako te najdeva še jutri zvečer v Ljubljani!»

Brez ugovora in še prav hitro je korakal Joško na kolodvor.

Dve leti potem se je začela vojna. Vsi ti trije Muhač, Lišček in Maček so odšli k vojakom. Vedno šaljivi Cvetko Lišček se je kmalu povspol do poročnika. Kot navdušen Jugosloven je že v l. 1916. zbežal preko meje in pomagal bratom Srbom pri osvobodjevanju našega naroda.

Dragotin Maček ni učeal naše svobode; padel je blizu Gorice že v l. 1916.

Kaj pa Joško Muhač? Tudi on je odšel k vojakom. Ker pa je bil vedno bolj rahlega zdravja, je v l. 1917. podlegel jetiki. Umril je v Ljubljani.

Tako mu je smrt prekrižala vse sanje o doktorstvu in ga rešila vseh skrbi.

Cvetko Lišček je sedaj v Ljubljani in še vedno šaljivec.

jim pri nas manjkajo potrebni pogoji za to. Razlika med ondotno rejo in našo rejo je prevelika. Če pridejo take živali v res dobre roke (na vzorna gospodarstva, kmetijske šole), se dlje časa dobro drže, če pa pridejo v roke našega podeželskega živinorejca, je pa hitro konec njihovi slavi. Zgodi se pa vrhtega še to rado, da vpeljujemo iz tujih krajev tamkajšnji izbirek (izloček), ki se ga skušajo živinorejci najpreje iznebiti.

Nisem brezpogojen nasprotnik tujih pasem, poudarjati pa moram, da bomo v naših živinorejskih in gospodarskih razmerah iz lastnih moči največ dosegli tako kakor so dosegli iz lastnih moči ves napredek tudi po tistih krajih, kjer so danes najbolj sloveče goveje pasme doma. Naša živina ni kriva, če ima manjšo vrednost; krivci smo mi živinorejci in naše razmere!

KAKO PRIDEMO DO DOBRIH PLEMENJAKOV?

Vprašanje naše bikoreje še zmeraj ni urejeno. Živinorejski zakon imamo sicer, toda manjka nam bikov, ker se zakon ne izvaja. Danes imamo bika v občini, jutri ga nimamo, in to se ponavlja od leta do leta. S tem je pa naša živinoreja silno prizadeta.

Po drugi strani pa vidimo, da odbajajo najlepši junčki pod nož, da jih režejo za vole ali pa koljejo za meso. Koliko dobrih in lepih plemenjakov se nam na ta način vsako leto pogubi! Vse to se pa naprej in naprej dogaja, ker nimamo nobene prave skrbi za lastno prirejo potrebnih plemenjakov, niti nobene take organizacije, ki bi za to skrbea.

Najmanj dela se kaže v tem pogledu po vinorodnih krajih naše dežele. Prav značilen zgled nam daje sledeči primer, ki se je pripetil v T... h na Dolenjskem. Nek ondotni živinorejec je imel krasnega, čistokrvnega junčka montafunske pasme na prodaj. Ponujal ga je dalje časa in na vse strani za plemensko rejo, toda brez uspeha. Nazadnje ga je dal zaklati in obrniti za meso. To je sramoten dokaz, kako malo se zne-nimo za izboljšanje naše bikoreje! Skrajni čas je, da se napravi takim razmeram konec in da se začnemo kot živinorejci zavedati tudi pri nas svojih nalog!

Tako kakor v tem primeru se godi tudi drugod. Lepi junčki, od dobrih roditeljev, ki bi nam lahko dali izvrsten plemenski material, se obračajo za voli ali za mesnice. Pri nas ni nobene brige, da bi se lepi junčki, dobljeni po dobrih starših, obdržali za pleme in da bi z nadaljevalno tako rejo napredovali v živinoreji. Zato so pa tudi taki uspehi!

Kdo drugi pa naj skrbi za rejo plemenjakov, če se ne bomo tega sami poprijeli? Imamo izjeme tudi že pri nas (zlasti ribniški okraj), toda premalo jih je. Treba, da se začnemo v ta namen povsod organizirati. Naj se osnujejo po vseh sodnih okrajih živinorejski odbori, ki naj prično s pomočjo okrajnih blagajn s podrobnim delom, tako kakor so se ga lotili v kranjskem in radovljiškem okraju, kjer imajo danes že lepe uspehe s svojimi organizacijami. Ti odbori vodijo točen pregled o reji najboljših plemenskih živali v posameznih občinah ter o njih naraščanju in skrbijo, da se zlasti najboljši junčki, pa tudi telice izpodreajo in obračajo za plemensko rabo. Tega dela nam je treba povsod, brez izjeme! Povsod je treba, da se dober naraščaj odreja in obrača za pleme. Ali za to je treba moč, ki se za to stvar zavzamejo, ki imajo vso podrobno rejo v posameznih občinah pred očmi, ki jo poznajo in ki vodijo vse potrebno delo za zboljšanje domače živinoreje. In da pridemo do takih moči in do tega dela, so potrebni okrajni živinorejski odbori. Snujmo jih, da pridemo do potrebnih plemenjakov in do urejenega dela za povzdigo naše živinoreje!

**Prosimo milodarov
za poplavljenice**

Kmetovalci, gojite čisto pleme!

Obračam se do Vas s tem pozivom ne kot šolnik, ampak predvsem iz praktičnih razlogov s stališča dobičkanosti in bodočnosti naše živinoreje.

Obračam se do Vas, ker so mi jesenska potovanja v mojem službenem okolišu prinesla veliko razočaranje. Domneval sem na podlagi površne sodbe in na podlagi ogledov hlevov in čred, zlasti ob priliki razstav in licenciranj, da se nahajam v plemensko najčistejšem rejskem okolišu marijadvorske pasme. Jesenska potovanja po naših vaseh, pašnikih in senožitih pa so to mojo domnevo kruto varala in povsem ovrгла. Le tu in tam sem videl še kako lepo žival čistega, belorumenega marijadvorskega tipa. Ostale živali po večini niso več čiste. V gornjesavinjskih vaseh sem videl marsikatero čredo, v kateri ni niti ene živali čistega plemena. Vse je zmešano. Rdečelisasti pinegavci, črnorjavi montafonci in celo sive hrvaške buše.

Ali naj bi ob taki sliki ne bil razočaran zaradi tolike nezavednosti živinorejcev?

Kako lepo je pogledati v jesenski dobi enotno čredo čistega plemena, ki se marljivo pase po zelenih, solčnih travnikih in samotnih pašnikih naših tihih slovenskih logov in dolin. Kako odvrtna pa je slika mešane črede, v kateri so zastopane vse mogoče pasme. Čistost in izenačenost črede v barvi ne vpliva samo ugodno na naše oko, ampak nam navadno tudi pové, da je posestnik teh živali dober živinorejec, da ljubi svoje živali ne samo glede na zunanjo lepoto, ampak predvsem tudi glede na užitke, mlečnost, razvoj telesnosti itd. Vsak kupec bo raje kupoval pri posestniku s čisto živino.

Pa to ni glavni razlog, da Vam kličem: Gojite čisto pleme! Glavni razlog je mnogo tehtnejši.

Pri nas v Sloveniji v mnogih okrajih hočemo vzrejati predvsem plemensko živino za naše zaostale kraje na jugu države. Naravno, da je za vzrejo take kakovostno prvovrstne živine osnovni pogoj čisto pleme. Ako imamo enkrat čisto, izenačeno blago, potem šele moremo misliti na vsestransko izboljšanje plemena. V hlevu z mešanim blagom, pa če je to kakovostno še tako dobro, ne bo nihče kupoval v večjem obsegu živine za pleme. Osobito na kupce iz drugih okrajev in pokrajin pri tako mešani in križani živini ni računati.

To naj uvažujejo predvsem vsi oni činitelji na deželi, oni zavedni kmetovalci, ki si prizadevajo, da se živinoreja povzdigne, da se izboljša vir dohodkov; zato naj gredo v prvi vrsti sami z dobrim vzgledom naprej ter naj drže le plemensko čiste živali v svojem hlevu.

Glavni razlog vsestranskemu mešanju govejih pasem je vendar menda po večini že odpadel. Tudi na jugu države, na Hrvaškem in v Srbiji živina ni toliko cenejša, da bi se izplačalo uvažati jo v svrhu nadaljnje reje pri nas. Mnogi posestniki pa, ki so prva leta po vojni uvažali pinegavce in simentalce iz južnih krajev, so se pozneje bridko kesali, ker so zanesli v svoje hleve s to živino le jetiko in bolezen, ki je okužila še ostalo zdravo domače pleme.

V pasemsko obmejnih krajih vidimo še zdaj zaradi nezavednosti in nevednosti ljudstva stalno mešanje in križanje živine. Iz gole nevednosti in neumestne dobičkaželjnosti vam gre siromašen planinski kmet v bogvé kako oddaljen kraj, kjer si kupi na sejmu kako mešano, zaostalo živinčje, ki je čisto tujega plemena in ki je bilo mogoče za par dinarjev cenejše kakor dobra žival v domačem plemenskem okolišu. Imel je mogoče ta kmet trenutni dobiček, ne vé pa, koliko je s tem ravnanjem škodoval bodočnosti svoje reje. Taka tuja, zaostala žival, iz katere se v večini primerov ne dá vzgojiti kaj prida potomstvo, kvari s svojim slabim in mešanim potomstvom pleme celega okoliša.

Na meji marijadvorsko pinegavskega plemenskega območja pri bližnjem gorenjih izvajanjih od nekega inteligent-

nejšega moža slišal zagovarjati križanje bele in rdeče lisaste živine s tem razlogom, da je na pr. telica, potomka čisto bele krave in rdečega plemenjaka, boljša molznica kakor predniki njenih roditeljev. Poučil pa sem kmetovalca, da je ta domneva povsem napačna, da po Mendelovih podedovalnih zakonih zarod v splošnem more biti samo onih lastnosti in one kakovosti kakor njegovi starši. Česar nimajo roditelji, tega tudi ne moremo pričakovati potom krvnega prenosa od zaroda navzlic najpestrejšemu mešanju in križanju. Lastnosti in užitki kakakega rodu se izboljšujejo samo potom smotrene vzreje in oskrbovanja živali ter potom medsebojnega plemenjenja dveh živali, od katerih je ena sposobnejša in kvalitativno boljše od druge.

Tudi mnenje, da bi bilo rdečelisasto pinegavsko govedo v enem ali drugem oziru znatno boljše od belorumenega marijadvorskega goveda, je povsem napačno ter je praktično in znanstveno ovrženo. Trditi bi mogli prav obratno: da so namreč marijadvorci znatno boljše od pinegavcev. Križanje in mešanje plemena v čistih marijadvorskih pasemskih okoliših je torej brez vsega pomena in je za te okoliše posamezno kakor splošno kvarno ter škodljivo. Isto velja tudi za križanje marijadvorcev z montafonci in simentalci, ki nam prinesejo samo bolezen v naše zdrave črede in kojih potomci križanci so v naših razmerah glede na vse lastnosti in užitke navadno slabši kakor naše domače čisto pleme.

Podobno velja tudi za druge pasemske okoliše naše domovine, kjer goje krasne čiste črede pinegavcev, pomurcev in simentalcev. Zavedajmo se, da v današnji dobi nimamo časa za razne preizkuse s križanjem in izmenjavo pasem, da je potrebno hitro izboljšanje živine mogoče samo na podlagi domačega čistega plemena, ki je določeno od okraja ter dežele in da bi kaka sprememba pasme bila mogoča samo z velikimi denarnimi žrtvami in splošno v enem zaokroženem plemenskem okolišu!

Fran Wernig.

Oddaja sadik državnih trtnic in drevesnic v mariborski oblasti

Prihodnjo pomlad se bodo oddajale iz državnih trtnic in drevesnic v mariborski oblasti trtne in drevesne sadike najbolj uvedenih vrst, kakor laška graševina, muškarni silvanec (sovinjon), beli burgundec, rumeni šipon (pošip), zeleni silvanec, žlahtnina in drugi, nadalje od jablan štajerski mošančkar, renski bobovec in drugi po nastopnih znižanih cenah: cepljenke, prvovrstne, po 1500 Din za 1000 komadov; korenjaki, prvovrstni, po 250 Din, drugovrstni po 75 Din za 1000 komadov; ključi, prvovrstni, po 100 Din, drugovrstni po 35 Din za 1000 komadov; drevesa (visokodebelna), prvovrstna, po 15 Din, drugovrstna po 10 Din komad.

To blago se razdeli med manj imovite posestnike, ki doprinešajo od pristojne občine tozadevno potrdilo. Eventualni preostanek se bo dodelil imovitejšim posestnikom, katerim se pa bodo zaračunale trte in drevesa po dnevnih cenah. Nadalje veljajo te cene le na oddajnem mestu v dotični trtnici ali drevesnici. Za omet in dovoz na železnici se zaračunajo lastni stroški.

Pri dodeljevanju se bodo v prvi vrsti upoštevali vinogradniki in sadjarji mariborske oblasti, potem šele ostali.

Naročila morajo biti kolkovana (5 Din na vlogo) in se imajo vložiti najkasneje do 25. novembra 1926., in sicer: 1.) naročilo na trte iz območja sreskih poglavarjev v Ljutomeru, Ptuj, Dolnji Lendavi, Murski Soboti, Čakovcu in Prelogu pri upravniku državnega trtnega in sadnega nasada v Kapeli (pošta Slatina Radenci); 2.) iz območja poglavarja v Celju pri upravniku državnega trtnega nasada pri Sv. Uršuli (pošta Dramlje pri Celju); 3.) iz območja vseh ostalih sreskih

poglavarstev pri upravniku državnega trtnega in sadnega nasada v Pekrah (pošta Limbuš pri Mariboru); 4.) naročila na drevesa pa iz območja vseh sreskih poglavarstev mariborske oblasti pri upravniku državnega sadnega nasada v Ptuj.

Enemu naročniku se bo moglo dodeliti za enkrat največ do 1000 komadov cepljenk, 2000 komadov korenjakov, 5000 komadov ključev in do 100 dreves. Za primer neizčrpanja zalog pri tej razdelitvi se bo razdelitev vršila tudi po navedenem roku.

Naročila so obvezna in mora vsak naročnik naročeno blago v primeru dodelitve prevzeti, oziroma plačati.

Tedenski tržni pregled

ŽITO. Položaj na svetovnih žitnih tržiščih se je zadnje dni precej spremenil. Dočim so cene prej slabele, so se sedaj zopet okrepile. Na ameriških žitnih borzih so cene poskočile že koncem prejšnjega tedna. Enako se je žito podražilo v Jugoslaviji. Na novosadski blagovni borzi so bile 19. t. m. naslednje cene: pšenica 275 do 280 Din, oves 142 Din 50 p do 145 Din, turščica 150 do 152 Din 50 p, moka «0» 440 Din za 100 kg.

ŽIVINA. Cene brez posebnih sprememb. Na zadnjem zagrebškem sejmu so bile za kilogram žive teže naslednje cene: voli, prvovrstni 8 do 9 Din, drugovrstni 6 do 7 Din, biki 6 do 10 Din, krave, prvovrstne 7 do 8 Din, drugovrstne 4 Din 50 p do 5 Din 50 p, teleta 9 do 13 Din, svinje, pitane 12 do 12 Din 50 p, nepitane 10 do 11 Din.

VINO. Cene vinskim moštom v Sloveniji se gibljejo med 4 do 10 Din za liter po kakovosti. Ceno 10 Din dosežejo le redki prvovrstni mošti. Lanska vina se trgujejo po 6:50 do 8 Din, finejša od 9 do 14 Din in več za liter.

Sejmi

- 22. oktobra: Dramlje.
- 24. oktobra: Dolnji Logatec, Rateče, Velenje.
- 25. oktobra: Lemberg, Krško, Ribnica (Štajersko).
- 26. oktobra: Videm, Mursko Središče.
- 27. oktobra: Vesela gora.
- 28. oktobra: Koprivnica, Sv. Jurij ob južni železnici, Gornji grad, Skaručina, Mokronog, Lož, Slovenska Bistrica, Dolnja Lendava, Žužemberk, Sv. Tomaž, Radovljica, Muta.

Kratke vesti

== Vrednost denarja. Na zagrebški borzi se je dobilo dne 19. t. m. v devizah: 100 avstrijskih šilingov za 797 Din 50 p do 800 Din 50 p, 100 nemških mark za 1348 do 1351 Din, 1000 madžarskih kron za 79 p, 100 italijanskih lir za 237 Din 12 p do 239 Din 12 p, 1 dolar za okrog 56 Din 56 p, 100 francoskih frankov za 165 Din 14 p do 167 Din 14 p, 100 češkoslovaških kron za 167 Din 40 p do 168 Din 20 p.

== Hmeljski pridelek v Savinjski dolini pretežno prodan. Kakor poroča Hmeljarsko društvo za Slovenijo v Žalcu, je že okrog sedem osmink vseh hmeljskih zalog v Savinjski dolini prodanih iz prvih rok. Letošnje blago je inozemskim kupcem povprečno ugajalo.

== Slaba trgatve. V Sloveniji kakor tudi v drugih vinskih pokrajinah naše države letošnja trgatve slabo obeta. Pridelek bo ponekod dosegel komaj polovico lanskega. Kakovost vina pa bo vendarle še precej zadovoljiva, zlasti tam, kjer se jim s trgatvijo ni mudilo. Sedaj trgano grozdje ima povprečno 15 do 16 odstotkov ter dosega pri izbranih finejših vrstah 18 do 20 in celo 22 odstotkov sladkorja. Kupčija se še ne razvija posebno živahno.

Opravičena tožba.

Mladi zdravnik napram svoji ženi: «To je nesramnost od prijatelja Nezgodnika. Zadnjič si je pri nas pokvaril želoce in sedaj se puhti zdraviti od mojega konkurenta.»

Obrtniški vestnik

o Skupna obrtna zadruga za sodni okraj Ljubljano. Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani ustanavlja novo skupno obrtno zadrugo, v kateri bodo vključeni vsi oni obrtniki ljubljanskega sodnega okraja, ki ne pripadajo doslej še nobeni zadrugi. Ustanovitev te zadruge je nujno potrebna, ker se baš pri obrtnih, ki nimajo svoje zadruge, vedno opaža, da ni dovolj poskrbljeno za obrtni naraščaj ter da je ravno v teh obrtnih šušmarstvo najbolj razvito. Obrtništvo, ki nima svoje zadruge, je v obrtnih zadevah prepuščeno samemu sebi in nima nikogar, na katerega bi se v vseh stvareh, ki se tičejo obrti, moglo obrniti. Novoustanovljeni zadrugi bodo pripadali kot člani tudi vsi oni obrtniki v Ljubljani, ki niso vključeni še v nobeni zadrugi. Zveza obrtnih zadrug je poslala pred kratkim vsem pri ustanovitvi zadruge v pošte prihajajočim obrtnikom pristopne izjave in jim je dala primeren rok za izjavo. V nedeljo 24. t. m. se bo vršil v prostorih Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani, Aleksandrova cesta 2/1 ob 9. dopoldne sestanek, na katerem se bo izvolil pripravljalni odbor. Vsi gg. obrtniki, ki so prejeli od Zveze vabilo, naj se tega važnega sestanka zanesljivo udeležijo.

o Na pomoč našim čipkaricam! Strahota poplav je prizadela večino krajev, kjer prebivajo naše uboge čipkarice. Te so doslej čez zimo prebedele cele noči za blazinicami, da so si zaslužile vsaj za najnujnejšo potrebo. Zato priporočamo nakup edino domačih čipk, da se preskrbi najbednejšim vsaj nekaj dela čez zimo. Uvoz tujih čipk v našo domovino velja danes za sramoto in nečlovekoljubno dejanje! — Državni osrednji zavod za žensko domačo obrt v Ljubljani.

o Tečaj za damsko prirobojevanje v Ljubljani. Urad za pospeševanje obrti v Ljubljani namerala prirediti koncem decembra t. l. tečaj za damsko prirobojevanje v Ljubljani. Krojačice, mojstrice in pomočnice, ki žele obiskovati tečaj, naj prijavijo svojo udeležbo pismeno ali osebno pri Uradu za pospeševanje obrti, Ljubljana, Krekov trg št. 10/L. Tečaj se bo vršil vse delovne dni ob večernih urah pod vodstvom strokovnega učitelja g. Alojzija Knaflija.

„EDINOST“ VESTNIK ZVEZE DEMOKRATSKE MLADINE V LJUBLJANI

KAMNIŠKA «EDINOST».

Pred letom dni je bila ustanovljena v Kamniku «Edinost». Kljub temu, da je društvo imelo ob ustanovitvi precej težkoč, zlasti od strani naših nasprotnikov, se je vendar razvilo v lep tabor, ki šteje danes nad 100 članov in članic.

V poletnem času sta se predvsem lepo razvijala športni odsek in pa ženska Hazena. Vsako nedeljo si lahko videl naše vrle hazenašice trenirati na športnem prostoru, med tednom pa je imel vaje moški športni odsek pod vodstvom našega šampiona br. Kreka. Poleg tega ne smemo pozabiti tamburašev, ki so se pod agilnim vodstvom br. Kranjca razvili v lep zbor. Vsi jim bomo hvaležni, ko nas bodo med pavzami pri igrah zabavali s tamburanjem. Tudi dramski odsek «Edinosti» je pričel že z delom. Pripravlja se «Hasanaginica» pod režijo br. Zmuka, ki je službeno nastavljen v Kamniku in ki je gotovo velika pridobitev za dramski odsek.

Da pa se more društvo tako lepo razvijati, je predvsem zasluga našega vrlega somišljenika župana g. dr. Karbe, ki nas s svojimi dobrimi nasveti bodri in nam gre vedno na roko.

S tem pač vidijo naši nasprotniki v vrstah kmečkih fantov in deklet, da nas niso v kali zatrli, kakor so nam obetali; zgodilo pa se je to z njimi, kajti od njihovega društva in velikega ropota, ki so ga delali, ni ostalo drugega kakor nekaj tamburašev, ki zaigrajo komaj še kako staro avstrijsko koračnico.

Ljubljana. Redna predavanja, ki jih je uvedla ljubljanska «Edinost», so začela polagoma zanimati vso našo mladino. V petek 15. t. m. nam je predaval br. Prešern o zgodovini slovenskega slovstva. Predavanje je bilo dobro obiskano. Sklenilo se je, naj bi se vršila primerna predavanja vsak petek. Opaža se, da se organizacija dobro zaveda svoje naloge med našo delavsko mladino.

Kamnik. «Edinost» v Kamniku bo proslavila svojo društveno obletnico v soboto 23. t. m. ob 20. v kavarniških prostorih Narodne čitalnice s predavanjem pod okriljem ZKD o zatiranju in preganjanju Slovencev v Italiji. Po predavanju prosta zabava s plesom, pri kateri sodelujeta društveni tamburaški zbor in novo ustanovljeni jazzband. Vstop prost. Vabijo se vsa napredna društva kakor tudi vse bližnje bratske organizacije.

Tržič. V četrtek 14. t. m. smo imeli pri nas v meščanski šoli predavanje pod okriljem ZKD o zatiranju in preganjanju Slovencev v Italiji. Predavanje je bilo mnogoštevilno obiskano ter je napravilo na navzoče globok vtis. Pri tej priliki se je nabralo 41 Din za Slovence v Italiji. Društvo «Edinost» bo imelo še več sličnih predavanj skupno z ostalimi naprednimi društvi.

Domžale. Na izrednem obnem zboru «Edinosti», ki se je vršil v nedeljo 17. t. m. v Sokolskem domu ob 15. uri popoldne, se je na novo izpolnil odbor, kateremu na čelu je brat Seljak. Zvezo je zastopal br. Bizjak, ki je v stvarnih besedah orisal namen organizacije ter podal smernice za bodoče delo. Razpravljalo se je predvsem tudi o tamburaškem zboru, ki bo začel v kratkem z vajami. Članstvo samo pa je pokazalo veliko zanimanje, kar znači, da je sedaj društvo v trdnih rokah.

BELEŽKE

+ Zaradi ene osebe. Odkar tvorijo vlado radikalni in radičevci, je bilo že pet vladnih kriz. S krizami se delo ni samo prekinjalo, temveč v mnogih ozirih sploh onemogočalo. Vse te krize je posredno ali neposredno zakrivil en sam človek — Stepan Radič. Torej zaradi ene same osebe naša Narodna skupščina ni mogla nad eno leto priti do resnega dela. Zaradi ene same osebe se vprašanje izenačenja davkov ni rešilo in je zastalo neštevilno nujnih zadev. Res plodonosnega šefa ima naš Ivan Pucelj.

+ Sestanek zastopnikov klerikalne opozicije se je vršil te dni v «Unionu» v Ljubljani. Opoziciji pripada skoro vsa starejša duhovščina in več uglednih članov SLS. Med drugimi so se udeležili tega zborovanja, ki je trajalo štiri ure, gg. kanonik Šiška, dekan Koblar, župnik Golf, župnik Barle, župnik Oblak in drugi starejši, a tudi mlajši duhovniki. Med laiki so bili navzoči gg. dr. Pegan, bivši poslanec Bartol, Kregar in drugi. Predmet razpravljanja je bil v glavnem nezadovoljstvo s sedanjo klerikalno politiko in z vodstvom stranke. Posebno razburjenje je povzročil dogodek, ki se je pripetil na nedeljski seji vodstva SLS. Župnik Golf, ki ga je uvedel v posvetovalno dvorano neki klerikalni poslanec, se je moral na zahtevo vodstva odstraniti, dasi je znan kot star in preizkušen politični delavec. Opozicija je na svojem sestanku odbila ponudbo vodstva SLS, ki je hotelo pomiriti duhove na ta način, da bi prepustilo opoziciji mesto podnačelnika stranke. Opozicija je ugotovila, da število nezadovoljnih s sedanjo klerikalno politiko vedno bolj narašča, in je sprejela sklep o odločnem nastopu proti dr. Korošcu in ostalemu vodstvu SLS.

+ Izsiljen odstop načelnika Zveze trgovskih gremijev in zadrug v Ljubljani. Te dni je bila sklicana seja širšega odbora Zveze trgovskih gremijev in zadrug v Ljubljani, kateri so poleg ožjega odbora prisostvovali številni zastopniki gremijev. Pred prehodom na dnevni red je ve-

čina zborovalcev pozvala načelnika g. Ivana Jelačina mlajšega, naj odloži načelniško mesto. G. Jelačin je bil mnenja, da je ta zahteva nasilje, kateremu se on noče ukloniti. To tem manj, ker bo itak v kratkem izredni občni zbor Zveze trgovskih gremijev in zadrug, na katerem lahko izvolijo za načelnika kakega drugega, ako ga smatrajo za sposobnejšega od njega. Ker so ostali tudi nadaljnji pozivi na g. Jelačina brezuspešni, je 11 odbornikov in namestnikov Zveze podalo izjavo, da z g. Jelačinom ne morejo sodelovati in da zahtevajo takojšnje sklicanje izrednega obnega zbora, ki naj izvoli nov odbor. Odborniki in namestniki so nato zapustili sejo. Pridružili so se jim tudi skoro vsi zastopniki, tako da je od 27 navzočih odšlo s seje 23 odbornikov in zastopnikov. Ko je g. Jelačin spoznal resnost položaja, je odstopil. Odborniki in zastopniki so zahtevali njegov odstop zaradi tega, ker so smatrali, da je bil na letošnjem obnem zboru Zveze v Kranju nepravilno izvoljen za načelnika. Razen tega je odpor proti njemu povečalo dejstvo, da je pri zadnjih volitvah v Zbornico za trgovino, obrt in industrijo nastopal proti stanovskim kandidatom lastnih organizacij.

+ Klerikalni junaki. «Slovenec» piše, da sedaj poteka petletni jubilej, ko stoji SLS neprestano v ognju, in da je na teh pet junških let SLS ponosna. Zakaj neki? Kaj so pa vsa ta junška leta napravili klerikalci? To petletno klerikalno junakovanje bo prav tako končalo kakor petletno avstrijsko zmagovanje. Štiri leta je Avstrija v domišljiji zmagovala, peto leto pa jih je dobila zadosti po hrbtu. Prav takšni so izgledi za SLS, ki bije svoj junški boj z vetrnimi mlini kakor Don Kihot, vitez žalostne postave.

DOMAČE NOVOSTI

* Našim naročnikom. Zadnji in današnji številki smo priložili položnice za vse naročnike, ki nimajo še popolnoma poravnane naročnine za letos. Prosimo vse, da jo plačajo čimprej, ker na tako male zneske, kakor je naročnina za «Domovino», uprava ne more čakati do konca leta zbog drugega dela, ki ga ima. Prosimo, da oddaste zahtevani znesek takoj s položnico na pošto. — Uprava «Domovine».

* Ne pozabite na Stražarjevo knjigo! Število naročnikov na Stražarjevo knjigo «Iz našega preljubega brdskega kraja» vedno bolj narašča, saj je ljudski pisatelj Stražar zadosti znan našim čitateljem po svojih lepih povestih. Kdor je doslej še odlašal z naročitvijo, naj to sedaj nemudoma stori! Knjiga bo stala okrog 10 dinarjev, kar je majhen znesek. Prijatelji in prijateljice čitanja, naročite si knjigo brez odloga! Plačati jo bo treba, ko jo boste prejeli.

* Shodi narodnega poslanca dr. Ljudevita Pivka. Za nedeljo 17. t. m. je sklicala mariborska oblastna organizacija SDS sestanke v Slivnici in v Hočah. Na obeh sestankih je poslanec dr. Pivko podal poročilo o položaju. Zlasti je razmotrival razna gospodarska vprašanja, vprašanje izenačenja davkov, avtonomistično gonjo SLS, krivdo SLS na mnogih današnjih težavah slovenskega ljudstva, škodljivo in vrtoglavo politiko radikalov in radičevcev. Pozival je k medsebojnemu spoštovanju, k ublaženju strankarskih nasprotij, k ljubezni do države in k delu za njeno boljšo ureditev. — Oblastni tajnik Spindler je na sestanku v Slivnici govoril o pomenu in potrebi organizacije ter se je na njegov

predlog tudi ustanovila krajevna organizacija. V Hočah je razpravljati o govoru dr. Korošca na shodu v Brežicah, zlasti o peživu dr. Korošca na skupno fronto vseh Slovencev. Poudaril je, da je SDS že ponovno dokazala, da je za skupni nastop vseh slovenskih strank, kadar gre za obrambo slovenskih interesov. Ako pa dr. Korošec v imenu SLS kliče poleg drugih strank tudi SDS v skupno slovensko fronto, mora najprej svoje časopisje in svoje agitatorje poučiti, da morajo priznati eksistenco SDS, katero njegovo časopisje neprestano proglašala za uničeno in katere uničenje je njegovo časopisje zlasti zopet proglašalo ob priliki volitev v Zbornico za trgovino, obrt in industrijo. — V Hočah je govoril tudi še g. Ivan Kejžar kot predsednik srezke organizacije za Maribor desni breg o potrebi organiziranega dela.

* **Podpredsednik angleškega parlamenta v Jugoslaviji.** Te dni dospe v Južno Srbijo podpredsednik angleškega parlamenta g. George Hopp in bo posetil vse večje kraje. Hopp je star prijatelj srbskega naroda. Bil je eden izmed prvih tujcev, ki so po osvobojenju leta 1912 obiskali Južno Srbijo.

* **Andrej Senekovič †.** V nedeljo popoldne je v Ljubljani na Prulah umrl v 78. letu starosti upokojeni gimnazijski ravnatelj prvomestnik Družbe sv. Cirila in Metoda vladni svetnik g. Andrej Senekovič. Pokojnik se je rodil kot sin kmečkih staršev l. 1848 na Ščavnici v Slovenskih goricah. Služboval je na raznih mestih in nazadnje kot ravnatelj na prvi državni gimnaziji v Ljubljani. L. 1907. je stopil v pokoj. Pokojni Senekovič je bil izredno delaven tako v šoli kakor izven nje. Bil je odbornik Slovenske Matice ter napisal več šolskih knjig. Kot član občinskega sveta ljubljanskega ima pokojnik izredne zasluge za mestno plinaro in elektrifikacijo Ljubljane ter za ustanovitev višje dekliske šole. Največ pa je storil za svoj narod kot prvomestnik Družbe sv. Cirila in Metoda. V kritičnih časih je prevzel njeno vodstvo, ko je koroški poslanec Grafenauer prerokoval, da zboruje družba na Bohinjski Bistrici zadnjič, a krepko ga je podprla tedanja požrtvovalna akademska mladina z družbenim tajnikom dr. Žerjavom na čelu. Takrat se je začela za družbo nova lepša doba. Odprli so se družbi novi viri dohodkov, organizirale so se s potovalnim učiteljem njene podružnice, ustanovil se je «Slovenski Branik», ki je vspodbujal in navduševal ljudstvo za družbeno delo. Slovenski narod bo ohranil svojega velikega prosvetnega delavca v trajnem spominu.

* **100 letnica rojstva Luke Svetca.** Dne 8. t. m. je poteklo 100 let, ko se je rodil v Podgorju pri Kamniku Luka Svetec, veliki narodni delavec iz onih vrst, ki so orali narodno ledino še pred letom 1848. Bil je pred Trdino in Levstikom naš najboljši pripovednik in obenem jezikoslovec. Kot politik je deloval z dr. Bleiweisom, dr. Tomanom in dr. Josipom Vošnjakom. Od l. 1863. je kot deželni, od l. 1867. kot državni poslanec vedno zastopal idejo Zedinjene Slovenije. Kot predsednik pripravljalnega odbora Družbe Svetega Cirila in Metoda je preskrbel pravila in bil 30 let njen vsestranski delaven podpredsednik. Umrl je v 93. letu starosti 21. januarja 1919. v Litiji. Slovenskemu književniku, politiku in narodnemu borcu večna slava!

* **25 letnica smrti Jakoba Aleševca.** V nedeljo 17. t. m. je poteklo 25 let, odkar je umrl v velikem siromastvu slovenski pisatelj Jakob Alešovec, katerega mnogo del je prav dobro znano tudi med ljudstvom, tako zgodbe o Vrtomirovem pristanu, o Jami nad Dobrušo in o Petelinovem Janezu.

* **Nikola Pašić se je vrnil v Beograd.** Po večmesečnem zdravljenju v inozemstvu in doma, nazadnje v Cavtatu, se je bivši ministrski predsednik Nikola Pašić vrnil v torek zopet v Beograd.

* **Povišanje poštnih pristojbin za november t. l.** V smislu svoječasne sklepa ministrskega sveta se bodo povišale poštno pristojbine. Na ta način doseženi višji dohodek bo šel v korist poplavljenec. Povišanje bo trajalo samo 1 mesec

in se bo izvedlo na ta način, da se bodo sedanje znamke pretiskale na višjo vrednost, in sicer znamke po 25 par na 50 par, znamke po 50 par na 1 Din, znamke po 1, 2, 3, 4, 5 in 8 Din za 50 par več, znamke od 10 Din naprej pa po 1 Din več. Pristojbine se bodo zaračunavale po sedanji tarifi, vendar z omenjenimi poviškami. Po 1. decembru bodo veljale zopet sedanje pristojbine.

* **Darovi za poplavljenec.** Doslej so došli g. velikemu županu v Ljubljani naslednji zneski: Udruženje rezervnih oficirjev, pododbor Ljubljana, 1000 Din; J. Vizovič, Zalec, 300 Din; Kmetiška posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani 20.000 Din; Ljubljanska kreditna banka 10.000 dinarjev; Hipotekarna banka jugoslovanskih hranilnic v Ljubljani 5000 Din; upravništvo «Narodnega Dnevnika» v Ljubljani 200 Din; tovarna tkanin in pletenin Josip Kune in Komp. v Ljubljani 5000 Din; Fr. Krapež, restavratore v Ljubljani, 300 Din; Berta Trillerjeva, vdova odvetnika v Ljubljani, je darovala za poplavljenec v Škofji Loki in Zireh znesek 500 Din. Vsem plemenitim darovalcem bodi izrečena v imenu prebivalstva najtoplejša zahvala. Darovi bodo uporabljeni za omiljenje bede v poplavljenih krajih, ki čakajo in upajo, da bo sledilo tem velikodušnim darovalcem še mnogo mnogo drugih.

* **Mačeha s Kampiljskega gradu** je Stražarjeva najlepša povest. Naroča se na naslov: Založba «Vigred» (I. Albreht), Ljubljana, Škofja ulica 8/L. Za naročilo zadostuje dopisnica. Knjiga stane 10 Din. Poleg tega dobi vsak naročnik še eno lepo knjigo zastoj kot nagrado.

* **Velikodušen dar za poplavljenec.** G. Andrej Šarabon, veletržec v Ljubljani, je daroval ob priliki 40 letnice obstoja svoje trdnice za poplavljenec v polhovgrajski, žirovski in poljanski okolici znesek 10.000 Din, ki ga je izročil g. velikemu županu ljubljanske oblasti. Bodi mu za ta plemeniti, človekoljubni dar izrečena v imenu prizadetega prebivalstva najtoplejša zahvala.

* **Načelnik glavnega odbora vodne zadrage za obdelovanje barja v Ljubljani** uraduje za vnanje interesente vsako sredo od 14. do 16. ure (od dveh do štirih popoldne) začasno na Turjaškem trgu št. 3, 2. nadstropje, v Ljubljani.

* **Nova krajevna organizacija SDS v mariborski oblasti** se je ustanovila 17. t. m. na sestanku v Slivnici pri Mariboru. Trdno smo prepričani, da bo pod večšim vodstvom znanega narodnega delavca posestnika Franca Klasičca uspešno napredovala in delovala.

* **Narodna čitalnica v Celju** bo uprizorila v nedeljo 24. t. m. ob 8. zvečer v Narodnem domu Finžgarjevo ljudsko zgodbo v treh dejanjih «Vriga». Ker je igra posneta iz našega domačega kmečkega življenja in je žela povsod največji uspeh, se čitalnica nadeja čim večje udeležbe tudi iz bližnje celjske okolice. Čisti dobiček je namenjen izpopolnitvi ljudske knjižnice.

* **Zgradba vodovoda v Mežici.** Z naredbo velikega župana mariborske oblasti je občini Mežica dovoljeno, da sme v svrhu zgradbe vodovoda najeti pri okrajni hranilnici v Slovenjgradu posojilo 700 tisoč dinarjev proti največ 10 odstotnim obrestim in odplačilu najkasneje v petih letih.

* **Avtomobilska nesreča pri Črnučah.** Med Črnučami in Trzinom sta te dni zadela drug v drugega dva avtomobila, in sicer je vodil enega g. Jankovič iz Ljubljane. Posledica je bila, da je ostal voz g. Jankoviča popolnoma razbit na mestu nesreče. Drugi voz je bil manj poškodovan in se je odpeljal dalje, najbrže preko meje. V avtomobilu g. Jankoviča, ki je vozil iz Ljubljane, so bile štiri osebe, ki pa k sreči niso bile težko poškodovane.

* **Požar pri Ljutomeru.** V soboto zvečer je nastal v gospodarskem poslopju posestnika Murkoviča v Cezanjevcih požar, ki je poslopje upepelil. Na pomoč je prihitelo sedem gasilnih društev, katerim se je posrečilo rešiti vso živino, stanovanjsko hišo in sosedna poslopja. Ker je v tej vasi tekom dveh tednov že tretjič gorelo, se sumi, da je ogenj podtaknila hudobna roka.

* **Smrtna nesreča.** Te dni se je 22-letni Josip Adamič, sin uglednega vrvarja, odpeljal s svojim motornim kolesom iz Domžal proti Ljubljani, kjer je imel izvršiti razne posle. Zada na motorno kolo je k njemu prisedel trgovčev sin Ivan Klonč iz Domžal. Na črnuškem klanecu je nasproti privozil neki avtomobil. Pred kolesom pa je vozil z opeko obložen kmetijski voz. Adamič je skušal še prehiteti kmečkega voznika, pri čemer pa je z motornim kolesom zadela z vso silo v voz. Nastal je tako silen karambol, da se je kolo popolnoma polomilo. Adamič je nezavesten obležal na tleh, dočim je njegov prijatelj Končan dobil le lahke telesne poškodbe. Težko ponesrečenega in nezvestnega Adamiča so prepeljali v ljubljansko splošno bolnico, kjer so mu zdravniki nudili takojšnjo zdravniško pomoč, vendar je ponesrečenec podlegel težki poškodbi.

* **Nezgoda.** Posesnikov sin Slavko Jerman iz Radomelj je z motornim kolesom podrl na tla gluho stanko Marijo Kolečovo. Poškodoval jo je na roki in ušesu. Jerman je pravilno vozil in dajal znamenja s hupo, toda ženica ga ni slišala.

* **Požar.** V Kamni gorici je pred nekaj dnevi ponoči nastal požar v stari hiši Marije Pogačnikove. Hiša je zgorela s priključenim gospodarskim poslopjem do tal. Le naporu delu naših gasilcev se je zahvaliti, da se ogenj ni razširil in da ni bil uničen spodnji del vasi, kjer so poslopja po večini krita z deskami.

* **Z lestve je padel.** Tesar Franc Plevel iz št. Vida je imel nalogo obsekati veje nekoga drevesa poleg gorenjskega kolodvora v Ljubljani. Plevel je splezal na streho in prislonil lestvo na deblo drevesa, nakar je pričel odsekavati debelejšo vejo. Nesreča je hotela, da je veja padla na lestvo, na kateri je stal Plevel, ter jo spodnesla. Zaradi tega je Plevel padel kakih šest metrov globoko in obležal s težkimi notranjimi in lažjimi zunanji poškodbami. Prepeljali so ga v bolnico.

* **Nesreča kolesarja.** V bližini gostilne pri Slepem Janezu v Zapužah na Celovski cesti so našli nezvestnega pomočnika Štefana Korošca iz št. Vida nad Ljubljano. Njegovo kolo je ležalo na tleh nepoškodovano. Sam tudi ni kazal nikakih znakov kakih težjih poškodb. Prepeljali so ga nezvestnega v splošno bolnico z rešilnim vozom ljubljanske rešilne postaje.

* **Velik potres v Beranah.** Te dni je bil v Beranah v Črni gori močan potres, ki je trajal štiri sekunde. V mestu in okolici se je zrušilo okoli 20 zgradb. Manjše poškodbe so zadele skoro vsako drugo hišo. Poročajo, da znaša povzročena škoda preko 5.000.000 Din. Na mnogih brdih v okolici so se odvalile ogromne stene.

* **Potres.** V observatoriju Gorje pri Vintgarju je 18. t. m. enajst potresomerov zabeležilo močan potresni sunek na domačih tleh. Žarišče potresa je bilo oddaljeno 40 km.

* **Smrt Benedekovega vojščaka.** Pišejo nam: Nedavno je umrl v Radoslavcih pri Mali Nedelji v 86. letu starosti Franc Zmazek, ki se je l. 1866. bojeval v avstrijsko-pruski vojni pod generalom Benedekom. Bil je takrat ranjen; topovska krogla mu je poškodovala brado in zobovje. Možak je bil do zadnjega prav krepak in je rad pripovedoval svoje vojne doživljaje. Nazadnje je bil v občinski oskrbi ter je umrl pri dobrih ljudeh, ker ga njegovi sorodniki niso hoteli poznati. Bodi mu blag spomin!

* **Strela je udarila nedavno v hlev posestnika in žagarja Petrnarja na Rečici pri Bledu.** Poslopje je zgorelo do tal in z njim vred vse, kar se je nahajalo v poslopju. Gasilci so s težkim naporom omejili požar in obvarovali pred njim hišo in žago.

* **Smrt v plamenu.** Pri vdovi Mariji Rozmanovi, posestnici v Smledniku, je bivala njena sestra Marjana Stembilova. Nedavno je vdova zakurila pod kotlom, naročila sestri, naj malo pazi na ogenj, in šla po opravkih. Ko se je vrnila, se ji je nudil v kuhinji grozen prizor. Marjana je ležala vsa ožgana mrtva na tleh. Kako je prišlo do te strašne nesreče, se ne ve.

* **Samomor.** V Novem mestu se je ustrelil orožniški narednik Franjo Korelič, rodом Istrijan. Pokojnik je bil med prebivalstvom zelo priljubljen. Življenje si je vzel v duševni potrtosti.

* **Aretacija tatice.** V Dobu pri Domžalah je bila aretirana zastopnica neke ljubljanske tvrdke šivalnih strojev 28letna Francka Cerarjeva. Cerarjeva je bila velika prijateljica zasebnice Ane Gostlove v Ljubljani in je to prijateljstvo izrabljala na ta način, da je Gostlovi polagoma pokradla razno zlatnino in srebrnino v skupni vrednosti za približno 10.000 Din.

* **Sodna razprava z 900 pričami.** Pred kratkim je bila v Subotici zaključena sodna razprava, na kateri je bilo zaslišanih nad 900 prič. Šlo je namreč za nekega Oskarja Rukavina in njegove pajdaše, ki so ustanovili v svrhu izrabljanja ljudske lahkovernosti na papirju nekako zavarovalnico za ženin in neveste. Vsi mladeniči in mladenke, ki so se prijavili, naj bi imeli pravico do podpore v primeru poroke. Ker je bila ta zavarovalnica navadno sleparsko podjetje, so jo nekateri osleparjeni mladeniči in mladenke naznanili. Vodja te družbe Rukavina je bil obsojen na dve leti težke ječe, ostali pajdaši pa vsak na poldrugo leto ječe.

* **Beg nevarnega vlomilca.** Iz umobolnice na Studencu je pobegnil nevaren vlomilec in ropar 41 letni Franc Klemen, doma iz Zgona pri Postojni. V umobolnico je prišel Klemen iz ječe po zvičaju, ker se je delal blaznega. Seveda je simuliral blaznost zaradi tega, da si je poiskal ugodno priliko za beg. Kakor se sumi, je Klemenu pri begu pomagala neka ženska, ki se je klatila okrog Studenca. Za opasnim vlomilcem je izdana tiralica.

* **Tatovi na deželi.** Iz Novega kota nam pišejo: V noči od 14. na 15. t. m. so se oglasili v naši vasi tatovi. Posetili so dve hiši, namreč Jurija Lipovca in Alojzija Ješelnikova. Prvemu so pokradli obleke, perila in raznih jestvin za približno 5000 Din; prav tako pri Ješelnikovi, kjer so odnesli povrhu še harmoniko našemu vaškemu muziku, vredno 3000 Din. Omenjeno noč so najbrže prav isti tatovi posetili dve hiši v Dragi in eno v Podpreski, kjer so tudi ukradli več stvari v precejšnji vrednosti. Tatovi so bili zelo drzni, ker so kradli v sobi, kjer so spali ljudje. Na licu mesta so pustili priprave, ki kažejo, da bi rabili tudi silo, ako bi bili moteni v svojem poslu. Upajmo, da pridejo krivci kmalu v roke pravice.

* **Svojega tasta pretepel.** Iz Ključarevcev pri Ormožu nam pišejo: Pred kratkim je pretepel g. Antona Kosija, tukajšnjega posestnika, njegov zet Stajanko ter mu izbil dva zoba. Kosi, ki je že starejši mož, si je moral iskati pomoči pri zdravniku. Pri nas še nismo doživeli, da bi bil posestnik na svojem domu tepen, in to celo od zeta. Stajanko se bo moral zagovarjati pred sodiščem.

* **Preprečen zločin.** Prejšnjo sredo dopoldne je prešinil vse prebivalstvo vil na Cesti X. v Rožni dolini velikanski strah, ko so doznali, da so se nahajali ponoči v velikanski nevarnosti, ki je bila preprečena le po srečnem naključju. Lastnik mehanične delavnice g. Kavčič, stanujoč na omenjeni cesti, je našel v sredo okrog 7. zjutraj, ko je slučajno zavoljo nekega opravka že tako zgodaj stopil iz hiše v kakih 50 metrov oddaljeno, na vrtu stoječo delavnico, na oknu pločevinast zabojček s tlečo vrstico. Čim je Kavčič zapazil tlečo vrstico, po kateri se je ožen je približeval svojemu cilju, jo je takoj odrezal in padel skoro v nezavest, ko je videl, da je zabojček napolnjen z ekrazitom. Ko je odstranil nevarnost, je seveda poklical policijo. Ta je takoj uvedla obširno preiskavo. Kdo je atentator, še ni ugotovljeno. Verjetno je, da se zločinec ni zavedal, kakšno katastrofo bi lahko povzročila eksplozija ekrazita.

* **Odkritje brloga svobodne ljubezni.** Sredi Beograda stanuje v razkošni palači siromašna stara vdova. Ostali stanovalci so si često belili glave, odkod jemlje vdova denar za visoko najemnino in za razkošno opremo svojega stanovanja. Pozornost so vzbujali tudi številni večerni obiski. Te dni pa je prišla stvar slučajno na dan. Neki sostanovalec je zvečer opazil, kako so pri-

Enrilo

Splošno priljubljen

kavni nadomestek

okusen i cenen.

Dobliva se v vseh

dobro asortiranih

kolonialnih trgovinah.

235

hajali avtomobili drug za drugim k palači. Postal je pozoren in ugotovil, da so se najprej pripeljali trije gospodje. Odšli so v stanovanje vdove, kjer jim je sobarica odprla. Za njimi so se druga za drugo pripeljale tri dame s koprenami na obrazih. Kljub koprenam pa je opazovalec spoznal vse tri dame — žene odličnih Beograđanov. V stanovanju vdove so jih očitno že pričakovali. Opazovalec je šel in obvestil o svojem odkritju moža poslednje dame, ki je izginila v stanovanju vdove. Možja je seveda ta vest razburila in v takem razpoloženju je vdrl v vdovino stanovanje. Ko je stopil v salon, je osupnil. Po mehkih foteljih so se valjale v naročju moških polgole ženske. Kmalu je spoznal v eni izmed žensk svojo boljšo polovico. Lahko si mislimo, da ni napravil razuzdanki baš lepih poklonov. Baje so vso to zadevo kar potlačili, da ne bo škandal še večji.

* **Zlatnike so našli v terpentinovem milu.** Zlatorog: Anica Stergerjeva (Ljubljana, Kolodvorska ulica), Jožefa Fischerjeva (Rače), Marija Drnovškova (Stolovnik pri Rajhenburgu), Mici Bajželjeva (Klanec pri Kranju), Jožefa Termanova (Loke-Zagorje ob Savi), Cilka Golmayerjeva (Brezje pri Radovljici), Marija Kajzerjeva (Suta 39, Žabnica pri Škofji Loki), Anica Novakova (Zverijak pri Brezicah), Ivan Weitzer (Maribor, Koroška 18), Marija Faleskinijeva (Dolnja Straza), Frančiška Perkova (Križe na Gorenjskem), Francka Stergarškova (Savna peč, Hrastnik), Kamenškova (Toplice na Dolenjskem), Milka Jaklova (Zagreb, Prilaz 70), Lavoslav Herman (Zagreb, Ilica 136), Sava Cvetnić (Mraklin kod Velike Gorice), Karolina Krapinčeva (Bregi), Pavla Aladrovčeva (Tuzla), Dragica Vukanovičeva (Sarajevo, Kralja Petra ul.), Magda Vidoškova (Zlataj).

* **Pozor, krojači, šivilje in dame.** Krojenje za krojače, šivilje, poseben pouk za dame, ki nimajo časa in se želijo izobraziti v samostojnem izdelovanju oblek, je urejeno, da ga lahko obiskujejo popoldne ali zvečer. Pričetek 3. novembra. Revnejšim tečaj ceneje in ugodni plačilni pogoji. Kroji po meri. Krojno učilišče Stari trg 19.

* **«Brezalkoholna produkcija».** Ljubljana, Poljanski nasip 107, pošlje vsakemu naročniku «Domovine» zanimiv cenik brezplačno. Zahtevajte ga takoj; ne bo Vam žal! 52

Prekmursko pismo

Prijatelje, šteri v Prekmurju «Domovino» čtete, odpuste mi, ka sem jaz že tak dugo ne pisao. Malo sem ne meo vole kaj pisati, nekaj pa je moja žena kriva. Jaz sem papinski demokrat. Tudi moja žena je papinska. Jaz mislim, ka nete pravili, ka je to kakša falinga. Tudi naši prijatelje evangeličani mene za toga volo nedo grdo gledali. Ali pri celom tom deli je druga falinga. Moj ženi so naš gospon kaplan pravili, ka je «Domovina» proti veri. Moja žena pa si etak misli: Če je «Domovina» proti veri in moj mož v njo piše, te bo on včista gvušno zgubljeni na onom sveti. Jaz sem ji pravo, ka je «Domovina» ne proti veri. Ali ona je meni nikaj ne veruala in mi je rekla, če pisanja v «Domovino» ne pustim, ka me ona pusti in vkraj odide. Ar

mi je ne dala mira, sem si ne znal več pomagati. Tudi mi je ne po voli bilo, ka bi mi žena od hiže odišla. Pa mi je na ednok pametna misel v glavo spadnola. Moja žena je ešče nikdar ne «Domovine» čtela. Zaj pa sem ji etak reko: «Či ti misliš, ka je «Domovina» istinski proti veri, te jo tudi moreš prečteti in mi pokaži, gde je tisto mesto, štero je proti veri.» Na mojo veliko veselje je žena prečtela edno «Domovino» in vsa srečna pravila, ka je nikaj takšega ne našla, ka je proti veri. Štela je drugo, štela je tretjo in tak dale. Na konci pa mi je rekla: «Lubljeni mož, ti lejko dale pišeš v «Domovino», ar so to ene preveč dobre novine.» Gnesden pa že komaj čaka, gda v soboto «Domovina» pride.

Tak, vi prijatelje «Domovine», vsi napravte kak jaz. Če Vam šteri pravi, ka je «Domovina» proti veri, dajte jo njemi, ka jo bo čteo. Kda jo on ednok prečte, te bo že vido, ka se tisti iz njega norca delajo, šteri njemi pravijo, ka je «Domovina» proti veri. Če pa je nede šteo čteti, te ga pa pri miri najte, ar je tak nouri, ka praznim rejčim drugih vervle.

Zaj pa morem ešče nekaj novega napisati, ar bi gospon urednik čemerni bili, če bi jim same takše rejči pisao kak dosegamao. Znajo, gospon urednik, mi smo etí v Prekmurju edno veliko rejč čakali. Na 3. oktobra so namenoli k nam priti gospon Radić. Ne vem, zakaj so ne prišli k nam. Bojali so se nas gvušno ne, ar to že znaajo, ka smo mi Prekmurci preveč mirovni lüdje. Mi jih druga nika ne bi pitali, kak kde majo svojo republiko, štero so nam njihovi agitatori obečavali. Mi smo ne lačni republike. Samo či nam što kaj obeča, te nam naj to tudi spuni. Za norca nas ne treba meti. Gospon Radić so nam obečali, ka bo nam vsem dobro šlo, či bodo oni ednok oblastvo v roke dobili. Zaj pa že njihovi poslanci više edno leto na vladi sedijo, obečanih dobrot pa od nikod nega. Tak dugo čakati na oblubljene dobrote pa je za nas mirovne lüdi tudi malo preveč. Radi bi znali, kakši odgovor nam oni dajo na svoja obečavanja. Zato naj le pridejo, ka jih bomo čteli.

Mi do gnesden od Radićovih Horvatov nikšega haska ne mamo. Oni od nas pa že dosta haska majo. Radićove partaje lüdje so v Dolnji Lendavi veleposestvo kupili in zaj sirmakom les in drva vkraj vozijo. Radićove partaje lüdje odavlejo za drage pejnaze veleposestvo od grofa Szaparija. Sirmak, šteri je dosegamao meo grofovsko zemljo z arende, jo more za drage pejnaze kupiti. Ka ti gospodje tega za fal pejnaze ne delajo, to vsakši more znati.

Vsem tistim, šteri zemljo z arende mate, povem, ka Vam tiste nišče nemre vkraj vzeti, če je Vi nemrete ali neščete kupiti. Ne kupivlite zemlje na dug, ar so pejnaze vsakši den več vredni in Vi tega duga nete mogli vkraj plačati. Či pa što pejnaze ma, tisti lejko kupi, če je njegova prosta vola.

Gnesden že dosta lüdi touži za tistim časom, gda je ešče minister agrarne reforme bio gospon dr. Krizman. Lüdstvo že sprevidi, ka je to bio dosegamao najbogši minister. To tudi vsi tisti znaajo, šteri so mislili, ka Radićova partaja že na etom sveti nebesa napravi.

No, kda bodo nove volitve, te našo lüdstvo nede v kišto Radićove partaje več tak močno

svoje pergišče tiščalo. Kda bo ljudstvo ednok to sprevidlo, te se bo tudi nam bogše godilo. Što pa misli, ka nam Radičova partaja ednok pomaga, tisti naj le mirno čaka. On bo pri tom čakani seri grato, pa obečane sreče na tom sveti nede vido. Po naših vesnicaj zaj že edno veselo gibanje vidimo. Ljudstvo se vkraj obrača od Radičove stranke. To je edno dobro znamenje za noue bogše čase. Našo ljudstvo je na pravo pout prišlo. Zaj moremo skrb meti, ka s tote prave pouti doj ne odidemo. Ednok pa samo to na pamet vzmimo, ka je tisti, šteri nam dosta obečavle dosti ne vreden.

Mi Prekmurci Radičove partaje agitatore mirne dšše čakamo. Gda so prvi pout k nam prišli in tudi drugi pout so najšli odprta srca. Zaj jih bodo najšli zaprta, ar so že puna demagogije.

Prekmürski demokrat.

IZ POPOTNIKOVE TORBE

RAZNE NOVICE.

Murska Sobota, sredi oktobra.

Elektrifikacija Murske Sobote zelo dobro napreduje. Že stoje po vseh cestah drogi, po katerih je razpeta svetla bakrena žica, po kateri bo šla elektrika do slednje kočje. Najbolj se bo postavila Aleksandrova cesta, ker bo razsvetljena s močnimi žarnicami kakor ljubljanska Miklošičeva cesta. Tudi transformatorja sta že pod streho: postavil jih je prav lepo naš stavbni mojster g. Mesarič. Delata mu vso čast. Fala hiti, kar se da, da zgradi daljnovod še pravočasno do nas. Ob Božiču bomo najbrže poslali petrolejke v muzej za spomin na oni veliki dan, ko je prvič zasvetila elektrika po Prekmurju.

Röntgenov aparat si je kupil naš zdravnik g. dr. Vučak, ko bomo imeli elektriko. To je za vse Prekmurje, pa tudi za Mursko polje, velikega pomena. Naši ljudje so morali doslej hoditi v nemško Radgono, če so potrebovali preiskanja potom röntgeniziranja.

Na občinsko hranilnico v Murski Soboti že težko čakamo. Pravila (statuti) za njo so že davno izdelana in od velikega župana odobrena. Čakamo samo še potrdila ministrstva, in to že dolgo časa. V Beogradu, kakor je podoba, nimajo časa za ljudske potrebe. Tudi se čuje, da nekaterim ni prav ustanovitev hranilnice. Te ptice imamo v evidenci in jih bomo ob priliki pokazali ljudstvu, da bo vedelo, katere osebe so li naši «priatelji». Računamo pa pri tem na našega gospoda velikega župana, ki je vedno pokazoval za Mursko Sobotu in sploh celo Prekmurje toliko dobrega srca, da nam bo tudi v tej zadevi pomagal. Ustanovitev varne posojilnice, ki bo razen tega z nizkimi obrestmi na pomoč vsemu ljudstvu, je nujno potrebna za Prekmurje. O tem je sodba vsega naroda edina.

Sejem v Murski Soboti. Vsakšno leto je na 15. oktobra, to je na Terezijino, pri nas največji sejem. Takšega sejma kak letos pa smo že dolgo ne vidli. Na sejmu je bilo prignanih 650 glav goveje živine. Od toga je bilo odano 345 glav. Gospod Benko je sam kupo nad 80 glav. Drugi kupci so bili iz Petrovč pri Celju, iz Maribora, Leibnitz v Avstriji in iz Ptuja. Na sejmi se je tudi dosta plemenske živine odalo, in sicer največ v Avstrijo in v Petrovče. Iz toga pač vidmo, ka je prekmürska živina daleč okoli poznana. Zato, kmetovje, što ešče dobro odati, more v Mursko Sobotu na sejem gnati. Konjev je bilo prignanih 250 in odanih 80. Tudi v konjskoj trgovini bo skoro Murska Sobota važno tržišče.

Preselitev trgovine. Trgovec gospod Peterka je svojo trgovino preselil v novo hišo poleg birovije. Hišo je letos postavil in je preveč lepa. Svojo trgovino je v toj hiši povečšal tak, ka zaj železno blago ma.

V bolnici so 3 moški in 2 ženski, šteri so betežni na tifusi. Na 5. oktobra je bilo iz sreza Dolnj...

teh jih je mrlo 12. Iz sreza Mürska Sobota je bilo v bolnici 79 dece. Od teh jih je mrlo 8. V cejem je na škrlatici v bolnici v Mürski Soboti mrlo 20 dece. Vsi drugi so bili zdravi odpuščeni.

PROSVETA

p ZKD Ljubljana izposojuje film o češkoslovaški armadi svojim društvom. Zveza kulturnih društev v Ljubljani izposojuje od 18. t. m. dalje svojim društvom na deželi poučni film o češkoslovaški armadi. Film sestoji iz 5 delov ter je velezanimiv in poučen. V prekrasnih slikah nam predložuje v prvem delu naravne krasote iz Tatre, Krkonošev, zanimive dele zlate Prage itd., v ostalih delih pa ustroj vseh panog bratske češkoslovaške armade. Ob priliki izvajanja tega filma v Ljubljani so bile vse predstave stalno razprodane. Ker bo film vzbudil tudi na deželi mnogo zanimanja med odraslim občinstvom in šolsko mladino, naj nam vsa društva, ki se zanj zanimajo, javijo to takoj. Razpored izposojevanja je naslednji: Najprej dobe film vsa ona društva ZKD, ki imajo lasten kinematografski aparat ali si ga lahko izposodijo, oziroma stopijo v stik s kakim lastnikom kinematografa, ki bo film predvajal v imenu dotičnega našega društva. Društva naj nam zato točno poročajo, kje se bo film predvajal. Na želje, da bi se film izposojeval le ob sobotah in nedeljah, se ne bomo mogli ozirati, ker ostane film le kratek čas v Sloveniji in mora v tem roku absolvirati vsa naša društva, ki se zanj zanimajo. Zaradi tega je prireditelj te kinematografske predstave tudi ob drugih dnevih, ker bo zanimanje gotovo veliko. Ostalim društvom, ki nimajo stalnih aparatov, bo film predvajala ZKD z lastnim aparatom, kakor hitro bo končano izposojevanje pri prvih društvih. Društva torej, ki nimajo aparatov in ki žele, da se film tamkaj predvaja, naj nam tožadavno željo javijo nemudoma, da bomo mogli sestaviti točen tožadavni program. Natančne pogoje glede našina izposojevanja in višine izposojevalnine bo sporočila ZKD interesentom takoj po prejemu prijave, oziroma dopisa.

ZANIMIVOSTI

× Sestanek po 50 letih. Te dni se je odigral v Grgentiju v Italiji med očetom Ghiglijem in sinom zelo neobičajen dogodek, katerega predzgodovina je naslednja: Oče Ghigli je bil obsojen kot ubijalec na 30 let pregnanstva v kolonijo. Njegov sin je bil takrat še v zibelki. Deček je zrasel in v njem je polagoma rasla misel, da je njegov oče obsojen po nedolžnem. Tako je nekega dne prišel čas osvete, ki je v tamošnjih krajih Italije zelo običajna. Ghiglijev sin je ustrelil dve priči, ki sta pričali proti očetu. Zaradi tega so tudi sina obsodili v pregnanstvo, kjer je ostal 30 let. Te dni je bil sin izpuščen na svobodo. Njegov oče, star 90 let, je bil med tem že dalje časa na svobodi. Tako sta se po 50 letih zopet sestala oče in sin.

× Trgovina posebne vrste. Kakor je znano, je v ameriški Kaliforniji gojenje krokodilov aligatorjev in divjih živali že mnogo let običajno. Neka trdka prodaja sedaj majhne aligatore, ki niso mnogo večji kakor kuščarji. Živalce spravljajo v zabojčke iz kartona ter jih razpošiljajo s pošto. Uporabljajo se te živalce za lovljenje muh, pa tudi za igrače. Seveda ne postanejo te živali nikdar stare in velike, ker ne prenašajo takšnega ravnanja, kakršnega so običajno deležne.

ŽENSKI VESTNIK

Pečeni jurčki. Lepe jurčke (golobanje) očisti, operi, razreži po dolgem v pol centimetra debele ploščice, malo osoli in pusti ležati eno uro. Potem povaljšaj vsako ploščico v moki, jajcih in drobtinah ter zlatorumeno spečes v nizki ponvi in vroči masti.

Krompirjeva juha s testenino. Olupi in zreži na drobne koščke tri ali štiri krompirje in jih deni kuhati v dva in pol litra vrele slane vode. Ko je krompir že kuhan, zakuhaj še zraven iz četrt litra moke narejene krpice, rezance, nastrgano kašo ali podobno. Namesto teh nastetih testenin vzameš lahko tudi makarone, ki jih pa moraš kuhati posebej, nato ocediti ter dati h

krompirju samo makarone. Deni v kozico žlico masti, zarumeni v njej žlico moke in žlico dobro sesekane čebule ter deni v juho, osoli in daj na mizo.

Listnica uredništva

Tepanski vrh. Vaša zgodnica bo prišla na vrsto. Samo potrpite!

Dražgoše. Dopis nasprotuje tiskovnemu zakonu.

Žvab. Ako Vaše poslano objavimo, lahko imate neprimliko s tiskovnim zakonom.

Ježica. Prejeli prepozno. Dopise moramo imeti že v torek popoldne ali najkasneje v sredo popoldne v rokah.

Senik pri Sv. Tomažu. Vašega dopisa ne moremo priobčiti, ker je proti tiskovnemu zakonu.

Sv. Lenart pri Veliki Nedelji. Tiskovni zakon ne dopušča priobčitve.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

V boljši družini.

Mlad mož, ki je bil povabljen na domačo zabavo k neki boljši obitelji, je opazil, da se mu bliža domača hčerka ter se mu prijazno smenlja.

«No,» je dejal, «ali se bova tudi midva kaj pomenila?»

«Da,» je odgovorila hčerka, «koliko si pa star?»

«25 let,» je odvrnil gost.

«Ali si že poročen?» je poizvedovala hčerka.

«Ne.»

V tem trenutku je stopila domača gospodinja k obema in otrok je zaklical: «Mamica, on je 25 let star in ni poročen. Ali ga še hočem kaj vprašati? ...»

Ljubosumnost.

Zelo mlada Rozalija je bila šele štirinajst dni poročena, pa se je že prisludila domov k materi.

«Kaj pa je, za božjo voljo?» je spraševala mati vsa v skrbeh.

«Oh, tako strašno sem nesrečna,» je pripovedovala hčerka.

«Zakaj nesrečna?» je nadaljevala mati.

«Včeraj mi je moj mož prisegal, da me ima tako rad, da bi me najrajši kar pojedel.»

«Saj to ni nič hudega,» jo je tolažila mati, «to pomeni samo, da te neizmerno ljubi.»

«Seveda, seveda, ko bi mene požrl, bi pa potem imel drugo rad.»

V trgovini.

V neki trgovini z blagom je begal mlad gospod ves razburjen po prostorih.

Prodajalec: «Ali kaj iščete?»

Gospod: «Izgubil sem svojo ženo.»

Prodajalec: «Zalne obleke dobite v prvem nadstropju ...»

Profesorska zmešanost.

Marjana: «Kaj me več ne poznate, gospod profesor?»

Profesor Kolobarnik: «Prav nič se ne spominjam.»

Marjana: «Saj sem bila pred 20 leti pri vas dolgo časa v službi.»

Kolobarnik: «Vi se gotovo motite, kajti pri nas smo imeli vedno samo mlade služkinje ...»

Nesporazum.

Matija: «Nič lepšega ni na svetu kakor bivanje nekaj tednov na deželi.»

Luka: «Saj vendar ne greš nikdar na deželo.»

Matija: «Jaz ne, toda moja žena ...»

Ni čudno.

Melhijor: «Ti si torej edini, ki se ni potopil z onim parnikom?»

Boltežar: «Da, edini.»

Melhijor: «Povej mi, na kak način si se mogel rešiti?»

Boltežar: «No, prišel sem, ko je parnik že odplul in se je parnik seveda potopil brez mene ...»

Kuhala je svojo kavo samo

Pravim Franck^{ovim} kavnim prida^{tkom}.

Ta je danes še vedno tako fin kakor izvrsten pridelanek
k zrnati in žitni kavi ter bo to tudi zmeraj ostal.

Konec prepíra.

Fant in dekle sta se vzela ter se začela takoj po poroki pripraviti. On si je hotel kupiti avtomobil, ona pa je želela motorno kolo. Noben ni hotel odnehati. Dan za dnem sta gonila vsak svoje: ona motorno kolo, on avtomobil.

Končno sta se pa le pomirila in pobotala. Ko je preteklo eno leto dni, sta kupila namesto avtomobila in motornega kolesa voziček za otroka.

Klobuk.

Gospa Kunigunda je pomerjala pri modistini klobuk in se končno odločila: «Dobro, jaz vzamem ta-le klobuk za 250 dinarjev. Prosim pa, da mi napišete sedem računov: enega za 50 dinarjev za mojega moža, pet računov po 300 dinarjev za moje prijatelje in enega za 500 Din, da ga pokažem svojim prijateljicam...»

REVMATIZEM.

Izjava zahvalnosti.

Cenjeni gospod dr. I. Rahlejev,
Beograd, Kosovska ulica 43.

Srčno se Vam zahvaljujem za izvrstno zdravilo «**RADIO-BALSANIKA**», katerega ste mi poslali tri steklenice. Imela sem zelo velike revmatične bolečine po vseh udih, tako da že več nisem mogla hoditi. Po vsakem mazanju z Vašim zdravilom so bolečine popustile, tako da sedaj morem hoditi in se gibati. Zaradi tega se Vam pri tej priliki najtopleje zahvaljujem in Vas hočem vsakemu bolniku najbolje priporočati.

Razvanje št. 20 (pošta Hoče pri Mariboru), dne
10. avgusta 1925.

Z odličnim spoštovanjem
Marija Tkano

*Zdravilo „RADIO-BALSAMIKA“ izdeluje,
prodaja in pošilja po povzetju laboratorij
„RADIO-BALSAMIKA“ dr. Jev. I. in M. Rahtjević,
v Beogradu, Kosovska ulica 43.*

Zahvala.

Za obile dokaze iskrenega sočutja ob prerani smrti svojega soproga, brata, sina itd., gospoda

Antona Slavica

gostilničarja, posestnika itd.

izrekamo vsem najtoplejšo zahvalo. Posebno zahvalo smo dolžni č. duhovščini, gasilnemu društvu, šolski mladini z učiteljstvom, Sokolu, trgovsko-obrtnemu društvu, govornikom in vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za lepe vence ter za spremstvo blagopokojnega k večnemu počitku. 251-a

Žalujoča soproga in rodbina.

Kamenščak pri Ljutomeru, 12. oktobra 1926.

TRI

TRI-SODA

Za pranje
zaves!

„Tri“
razkroji sam
ot sebe vse
lesnago beli,
in ne razjeda
nob' se povsod

Košarica.

Remigij: «Ali hočete postati moja žena?»

Evlatlija: «To ne, pač pa hočem biti Vaša
liuba sestra.»

Remigij: «Dobro, potem pa recite svojemu očetu, naj ne pozabi v oporoki na svojega sina.»

JOSIP OLUP

217

Ljubljana, Stari trg št. 2 (na vogalu)

Trgovina z manufakturnim blagom in moškimi oblikami domačega izdelka.

Priloga tudi

svoje gostilno, Pod Trančo'

v kateri se točijo najboljša štajerska in dolenjska vina.

Pohvale in priznanja

dobiva redno trgovina „**DOKO**“
v Prešernovi ulici šte. 9, dvorišče
za izborna in poceni obutev.
Naročite cenik! Pošljia se po pošti na povzetje.
Vsak dobi sedaj lahko naj-
boljšo obutev!

Po vsej Sloveniji gre glas:
Le „Domovina“ je za nas!

ČREVA

vsakovrstna po najugodnejši ceni kakor vsako leto vedno v zalogi. Kupujem tudi

surovi in stopljeni loj

in ga plačujem po najvišji dnevni ceni.

Jos. Bernman v Ljubljani Doljanskova cesta št. 85.

Izšla je

Blasnikova

243-a

VELIKA PRATIKA

za navadno leto 1927,

ki ima 365 dni.

„VELIKA PRATIKA“ je najstarejši slovenski kmetijski koledar, koji je bil že od naših pradedov najbolj upoštevan in je še danes najbolj obrajtan.

Letošnja obširna izdaja se odlikuje po bogati vsebini in slikah. Opozarjamo na davčne spise, koje mora vsak čitati, da bo vedel, kaj smo plačevali nekdanj, kaj in koliko mora plačevati danos zlasti Slovenija.

Dobi se v vseh trgovinah po Sloveniji in stane 5 Din. Kjer bi je ne bilo dobiti, naj se naroči po dopisnici pri

J. BLASNIKA nasledniki
tiskarna in litografski zavod
LJUBLJANA, BREG ŠTEV. 12

Bolniki,
čitajte!

Konkor dui šesto leto, na tolikih življenskih postajah gre nervozni mimo, ker slabi, izčrpani živci zagrejujejo življenje in povzročajo celo mnogo bolezni. Zbodišaji, dolgotrajne bolečine, omotica, strah, enoli obojestranski glavobol, šumenje po ušesih, utripanje v očeh, motenja v prebavi, pomanjkanje spanja, pojavi potenja, trganje v mišicah, nezmožnost k delu in razne druge prikazni so posledice slabih, izčrpanih in bolnih živcev.

Kako se hočete izogniti tej nadlogi?

S pristaim Kola-Lecitinom, naravnim sredstvom, vsebujočim vitamin, ki je za človeštvo vir dobrote. Ono pospešuje na čudovit način funkcije tvlesa, poživlja hrbtati mozeg in osvežuje možgane, utrjuje mišičevje in ude, daje moč in veselje do življenja.

V boju za zdrave živce

dela pristni Kola-Lecitin čestokrat čudeže, dovaja prava hranila na najskrajnejša mesta proizvodnje krvi, oživlja, zbujajo, ohranjuje mladost in svežost. Propričajte se sami, da Vam ne obljubljam ničesar nerealnega, kajti v bližnjih dveh tednih pošljem vsakomur, ki mi piše, popolnoma zastoj in poštneine prosto malo škatljico Kola-Lecitina in knjigo zdravniška z vsestransko, dolgotrajno preizkušnjo, ki se jo moral boriti s temi bolečinami. Napišite le razločno Vaš naslov in jaz Vam pošljem takoj obljubljeno popolnoma brezplačno.

Ernst Pasternack, Berlin SO.

Michaelkirchplatz 13, Abt. 775.

MALI OGLASI

GOZDNA SEMENA

vseh vrst kupuje «FRUCTUS», Ljubljana, Krekov trg 10. — Zahtevajte navodila!

259 247

Čitajte!

Naznanjam slavnemu občinstvu, da je dospela velika zaloga jesenskega in zimskega blaga za obleke, katerega prodajam radi prevelike zaloge pod ceno. Ne zamudite, pridite in prepričali se boste. — Se priporoča za cenjeni obisk

Anton Savnik,

Škofja Loka, Glavni trg.

Važno!

Z vedrim in veselim licem

pričenja vsako pranje pri katerem se uporablja

milo „Gazela“

Brez truda hitro in temeljito učinkuje to priznano milo. Vsak dočeti kos pa vrhulnega

vsebuje pravi zlatnik.

Nasli ga boste tudi VI, ako boste kupovali le to naše res pravo gospodinjstvo milo.

ZDRAYJE!

Povratek moči in sposobnosti za delo.

To vrlo preparata «Kalefluid» D. Kaleničenka so potrdile številne zdravniške izkušnje nad ogromno količino bolnikov, a potrjujejo tudi sami bolniki iz Anglije, Francije, Amerike, Rusije, Rumunije, Poljske in drugih dežel. Tako n. pr. dr. Dmitrevski iz Londona piše: «Že več kot 20 let uporablam «Kalefluid» pri raznih boleznih in uveril sem se, da odstranjuje «Kalefluid» iz organizmov strupeno sečno kislino, ta glavni vzrok bolezni, onemoglosti, starosti in celo smrti. Hvala temu, «Kalefluid» vrne normalno delo pri stanicah in drugih organih telesa. regulira obtok krvi, delo srca, obisti žrev, živcev, pospešuje presnavljanje in na ta način «Kalefluid» pomlajuje organizem, podaljšuje dobo aktivnega dela in življenja pri človeku.»

Anglija. 1.) Knežinja Marija Putjatina. London: «Čutila sem se tako bolno in oslabele, da nisem mislila, da bom še kdaj za delo sposobna. Po zaužitku dveh steklenic «Kalefluida» sem se čutila preroleno, zato smatram «Kalefluid» za izborno sredstvo, da se vrnejo moči.» — 2.) J. Stok, Glasgow: ««Kalefluid» mi zelo koristi. Čutim se čilega kakor nikoli do lečenja.»

Francija. 1.) Abat Fournier Smarogen: «Po uporabi «Kalefluida» so bolečine in oslabele pri meni ponehale, apetit izvrsten, seč je postala spet čista.» 2.) A. Zaleski: «Slab sem bil tako, da nisem mogel nič več delati. Po uporabi nekoliko steklenic «Kalefluida» sem postal jak in čil toliko, da spet spet delam kakor preje.»

Letonija. A. Bejdell. Riga: «Moj mož trpi že toliko let od revmatizma; oslabele le, shujšal, roke in noge so mu otekle in postelje ni zapustil. Po zaužitku «Kalefluida» pa je začel okrevati; tudi tek se mu je povrnil, bolečine so nehale. Telesna teža se je zvišala za 4 kg.»

Rumunija. J. Jakovljevič v Pirlici v Besarabiji: «Več let sem trpel od raznih bolezni in nikakor nisem mogel okrevati. Po kursu lečenja s «Kalefluidom» se čutim, da sem tako lahek in čil, kakor bi imel 30 let (a imam jih 52). Bolečine so nehale.»

Poljska. Kralj, Serdin: «Oslabele moj organizem gotovo ne dela že sedem let. Zdaj pa, hvala «Kalefluidu», morem delati kakor preje.»

Rusija. A. Dehtjarov. Harbin: «Trpil od nog že štiri leta in nisem mogel delati; hoditi sem mogel le s pomočjo palice. Nič mi ni pomagalo. Po uporabi nekoliko steklenic «Kalefluida» pa sem že mogel zavreči palico in zopet opravljam svoj posel. Tek in spanje zelo dobra.»

Jugoslavija. 1.) I. Bacić. Prilep: «Trpel sem od srčne hibe, slabokrvnosti, bolezni kosti, mišic, glavobola, dve leti posecal kopališča in uporabljal razna zdravila, a brez uspeha. Bil sem invalid. «Kalefluid» me je pa rešil tega trpljenja. Zdaj spavam kot poln in se čutim jakega in čilega.» 2.) M. Šile, Ljubljana: «Star sem nevrastenik. Preizkušal sem mnoga zdravila, še več pa potrošil denarja, zmeraj brez uspeha. Naposled sem na srečo začel uporabljati «Kalefluid» in po poteku 12 tednov sem se čutil preroljenega. Postal sem lahek, glava me ne boli, jutraj pa, namesto da bi bil kakor preje pobit, vstajam svež in boder.» 3.) General Papengut, Bitolj: «Jaz zdavnaj uporablam «Kalefluid» in priznavam, da dela čudeže. Jaz sem živ primer, kajti jaz štejem 72 let a še sem krepak in opravljam svoj posel.»

«Kalefluid» je odlikovan s štirimi «grand prix» in štirimi velikimi zlatimi kolajzami na higijenskih razstavah v Parizu, Londonu, Bruslju in Florenci.

Na prodaj je v vseh lekarnah in drogerijah, pošilja se tudi po povzetju. Brezplačno se pošlje detaljna literatura «Putevi za fizični i duhovni preporodjaj» z ocenami zdravnikov in s pismi samih bolnikov. Obrniti se je: Beograd, Pop Lukina br. 1. Lit. D. I. Miloš Marković.